

La marxa cap al mar

El baloi del ministre donava al canvi de la
moneda. De vegades, ^{el funcionari} ~~el~~ aixecava de la
butaca i mirava ~~a través dels vidres~~ la li-
ganada multitud a través dels vidres, però
la mirada es projectava ^{cap endins} i els
ulls se'n veien, sense veure'ls, la forma de cot-
xes i la gent que omplia les voreres, el
giravoltar de les rodes i les bandes menudes
del ^{transients} ~~vianants~~.

S'havia de fer alguna ^{cosa} ~~cosa~~ ^{ben} ~~cosa~~ valent
i preparaven el discurs del president ben
alhora de retindre i ~~la~~ ^{ben} ~~cosa~~ valent
~~la~~ que els menys haurien de veure. El mi-
nistre es va tibar i contemplà, - ane-
llant ^{curiosament} damunt la seva taula,
les carretes de tres expedients: "la rebi-
nir de Palizon", "la marxa cap al mar"
i "la rehabilitació benèfica del Miquel".
Es va anar i, amb una notada insinua-
ció, va dir la mà dreta damunt "la mar-

pa cap al mar." Sí: allò era el ^{que} real ^{UB} Per
a un país d'extensos litorals, amb ^{una} ^{libre}
un mol modrada pels seus ductes de la terra,
el mar era la salvació, una riqueza a tret
que mai no havia estat aprofitada. A més,
era un projecte ambicios i espectacular, una
veritable feiga de divines presidencial, ^{amb el suport} ~~veritat~~
~~de la veritat~~ que li donava el ~~motiu~~
el beneplacit dels tècnics de l'"Aliança
per al progrés" i de la "Unió d'Estat
americans".

El ministre va béndre un tin-
tre i es presentà una noia de bell pos-
ca ^{de} ~~amb~~ ~~el~~ cabell ~~os~~ ^{os} ^{negre}.

- Cusa - digué l'alt funcionari - me
havia a l'elenc un dictat. ~~que venia de~~
~~seguida~~ Avui Garcia i Romano, que ven-
dian notes mentre dicto. I que venia al-
vante ~~per~~ i ^{que} ^{bon} els microboms a vent, ve-
qui ho vull gravar tot. Ah! I n'ha d' ^{elaborar} ^{avui}
^{var} Manuel de la F. ^{es presentà} ~~venia~~ de regim-
de. la funció de Manuel de la F. ~~un~~.

te quedava una mica vada en les mans
oficials, però la una mena d'arbitratge de
l'obra del ministeri, encarregat de les tra-
ces que els auditors havien d'ablandir.

- Res més, sempre ministre? - be-
guint l'obra, amb el bloc extens què a les
mans.

- De moment, res més. Però tot
o' ha de fer de requies. Prepararem l'in-
forme sobre "la marxa cap al mar".

Amb aquestes paraules, el ~~seu~~
intestat ministre començava a modificar,
~~la vida~~, sense saber-ho, la vida de
Xata Domínguez, que a dos mil cinc-cents
quilòmetres del Palau Nacional, a l'istme,
en un poblet de la Baixa de Malorà ^{gran}, com-
temblava placidament les palmes bonat-
tes de nel.

x
x x

Xata Domínguez tampoc no sabia res,

ni sospitava que ~~la seva~~ el treball
 que's venia - li de Joan Lluny. ~~Des~~ Des de
 la seva mais bona, el mar havia estat ben
 a ell un amic de caràcter derivat o, mi-
 llor dit, un company, un veí amb el qual
 valia més no bregar-se gaire. ~~Am~~ A l'esta
 Domínguez mai no li havia parlat del cap
 que ^{estava} ~~estava~~ molt no dit i ell ~~més aviat~~ han-
 ria jurat que la terra era més dura i que
 l'havia convertit - sense esforços ~~ni treball~~
 haver de treballar - en tot un home.
 D'aquesta condició ni estava conscient or-
 gullós i no en podia dubtar, perquè ~~no~~
~~tenia~~ ~~dotze~~ ~~bits~~ no més a la Barra de Ma-
 laban ~~tenia~~ ~~dotze~~ ~~bits~~ 15 vint més a San-
 ta Maria de Secaquen, quatre a Guantla
 i tres a Ansel del Río. Quan rebanava
 la llista, començava amb una quota pensant
 de plenitud i trobava que era un bon
 manell
 gall, ~~A~~ ~~supò~~ ~~que~~ ~~no~~ ~~era~~ ~~com~~ ~~estava~~ ~~el~~ que ha
 del tot
 ara era una vida ~~plenament~~ justificada.

~~Des de~~

a l'interne el rol can ~~aplanat~~
 i s'encarta a la pell com una capa que-
 galona. Dins que ~~altres~~ ^{altres} les dones, ~~Tenen~~ els
 ulls grans, però es horrible que es tracti d'una
 vanitat ~~d'una~~ ^{regional} comercial, o d'una mireria
 instintiva de cara a un futur Turenal; en tot
 cas, heu comprovat-los, o haurien de dir les
 dones a l'ombra i esperar que descenderen
 la ~~marada~~ ^{minuta}, perquè la gent es defensa
 de la llum i dels colors uns mig clou
 els ulls, mirant - preferentment d'esquellents -
 a través ~~de les~~ ~~esquellents~~ d'esquellents hoste-
 gids heu (les) ventanes. La calor és una en-
 miga de les pobres i a l'interne tot ho m-
 va a poc a poc i això dona naixença
 a una bilòbria enomandina; ~~en l'oberta~~
 que sembla hi hauria Turenal per a tot. Pot-
 en es podria explicar establint una com-
 paració: així com l'home blanc sembla
 que tingui el temps fent davant ~~de~~ i heu
 de voler per a enparar-los, l'indi porta
 el temps darrera ^{en} i deixa que el requisi-

com una ombra de gos fidel; mai heu comprovat ni l'estrany amic
comença el seu patir i, continuant la
semblança canina, ~~es~~ quan l'india s'atu-
ra a l'~~ob~~ ombra d'un marçai o d'un
ma balambra, el temps s'ajaga als seus
peus en una dòcil actitud d'espera.

La gent costanera de l'int-
el no es amiga de portar la contra-
lla. Va petida heu no divertin amb els
missioners, que men nota els hàbits i o'o-
bequen mentre expliquen la convulsió
d'amar tabats. Els indígenes no han en-
tès mai les raons d'ordre moral, o bé les
entenen a la seva manera i callen per-
què hi ha coses que, quan no ~~són~~ són
convulsió bonament, val més no animar-
s'hi. Per a ells, la morsa és una de
vida i, heu tant, perfecta i adequada; en
canvi, la roba és una dels missioners i
els marçants i té tot d'inverbel·lilitat.

tot el dia: ~~ment~~ amb
d'una manera ~~molta~~ en aquests
vant tota ~~parte~~ d'excusacions i de lentitud.
nos ~~possibilitat~~ mantenim les banquets net
avides mantenim una certa netedat, uns
principis d'higiene que n'han d'entendre.

Don matins calens, el ten-
der, no pot veure les iguans, i, sempre
que pot, mig d'amarat, en desbarata
algunes. Les iguans - que, després de tot,
deuen tenir els seus sentiments - se n'aban-
ten i això fa que la tenda sigui un
del·los més bruts del món, perquè
les [excusacions] s'acumulen a terra fins
i ~~el~~ ~~el~~ ~~el~~ fins que ^{la calor} ~~el~~ ~~el~~ ~~el~~
evapora lentament, o bé fins que els pens
deu combadors les canvien de lloc amb
un vacil·lant treball. Don matins calens
és natural de Puntelidune, a la com-
una, d'on va haver de fugir als divuit
anys per haver deshonrat una noia; ja que
hi ha, va abandonar el treball per fugir

també del servei militar i a trenta anys que era a l'istme, important-se sense matar - o' hi, vivint i madurant sense saber ben bé ben què. Del concepte de l'home que havia motivat la seva busca d'Europa en Tènia una ^{visió} ~~concepció~~ barata en l'excursionisme; entre els bars cabanyes d'en- haitar a mont un muntanyu enamorat, fins a fer-lo embarcar, i aquests altres de la Barra de Malcoapan - que de vegades ^{l'hi} s'ob- rien una filla a canvi d'un rac de barana de blat de moro +, hi havia tot un món de debilitat, l'absurd que ^{not} reparava un instant d'un personatge local. Doncs Trés havia arribat a la conclusió que els bars de l'istme, a davant del seu en- gardon primitiu, ben ~~no~~ ^{no} moderns i ~~no~~ esplèndids, sobretot comparats amb els de la península ibèrica, que ben retrògrads i avans. Principalment avans: mentre l'home de la nostra manera que mentre el centim i no

~~val a dir no fíem - en~~

es bé de minyó.

El tender

un rementit, però li costava un cent e-
borg mantenir el seu rementiment, ~~no~~
~~viatant es~~ i, de vegades, fins
i tot se'n oblidava.

Cap a migdia, don Ma-
tias després ara amb "El Doctor" des-
plegat sobre el Tauler i, entre berade i
berade, llegia el diari de Veracruz.
Lletrejava amb lentitud, perquè gairebé no
havia pogut anar a l'escola; les marques,
~~marques~~ marquen per les línies i de ve-
gades modificaven amb la seva manera el
verbil de les lletres i ben equivocades don-
matias, que llegia una cosa per altre, o n'ha-
barbunava.

Enta Domínguez ve havan

per davant de la tenda. Instintivament, ve
minar el retol ("La F. L. de Malabran")
i anava a havan de llarg, quan ve sentia
que el tender el cridava:
- Eix, Domínguez! Ja has vist

el govern / ens
que ~~ten~~ volia empenyar cap al ~~par~~ ?

Cal 3.24/3(6)

UNB (5)
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca de Humanitats

Fata Domínguez canvia d'iti-
nerari i va entrar a la tenda. Sentia un
cert ^{cert} ^{requit} com un [insult] que don Matias Cal-
les el tuteja, però el qatreu aquell tute-
ja tot hom i, en canvi, era molt prim-
mirat i sentint que els altres no s'atreuen a
rebarbar la seva desigualtat i tenir el deu
encantat a tots hores.

- És domas? - preguntà l'indi, sen-
se intervenir-s'hi mare.

- Sí, diu que no heu de menjar
tants platans, ni tants cossos, ni tanta be-
nina de plat de mosso. Que heu culbra de
tot això i sou uns negres i que el que
heu de fer és anar a pensar. Cal com-
parar! Heu de continuar barbaques i ati-
nar-vos de beix.

Don Matias Calles va riure + fort,
però amb una expressió de nerviosisme, perquè

"La # lon de pualochan" no veia ~~precisament~~ ~~les coses~~ que
 res del mar, i no ~~precisament~~ ~~les coses~~ que
~~veia els racons de la capital~~, contribuïa
 a apunyar l'indi, que veia el tender
 estava bé de mida i no calia tocar-lo.

Lata Domínguez reflexionava.

El va encantar allò d'haver de continuar
 perquè; l'objecte més gran que ell havia
 balnearat en tota la seva vida, era una
 tripa de cabra que, a més de quedar-li
 torta, no li va quedar ~~res~~ ~~res~~ El te-
 balnear de Pabandla en molt millor ~~en~~
~~balnear~~ en bones de cigarrets ~~amb~~ amb bulle
 de blat de moro. Al blat de moro en
 anaven a parar sempre i, havent-los, li
 va fer un salt el cor. Un salt tropical,
 petit, calmos, però que tornava momentàni-
 ment un creient ple de placiditat.
 - I dir que el govern en vol
 treure el blat de moro? - preguntà la-
 ta Domínguez amb un brul de veu.
 - Més o menys. No n'he de de-va-

Després, burxa alguna
el diari, nenejant les columnes amb el
dit. Estava contrariat - i no valia per
ver que - pel fet que ~~te~~ l'indi no ~~se~~
hagués afirmat d'una manera rotunda que
~~no~~ li desplaia el bix.

- ah, mira! Es aquí: "El bix
i conté una bona
is ric en ..."
quantitat de borbon ..."
borbon, Tata Domínguez?

- No m'he menjat mai. Quin gust
té?

- Horrible!

Bon matí va acabar ~~d'una~~ una
capra de llumens ~~de~~ i l'allargà al
un interllocutor:

- Ah! Si ets valent, prova'l!

~~Tata Domínguez~~ Tata Domínguez
va rebre la invitació amb una contenció to-
tal natural. Paradoxalment, el gest del

gats ubin el va anomenar. Els anomenava
una colla d'espargats i qui sab ni tot
allò del deari n'ho inventava don Anatóles.
Quant a ~~tu~~ ^{ell} n'ha valent o no, n'estima-
va més dir-ho - ho còrrer: ~~don Anatóles~~
~~valent~~ ^{mai} havia estat a punt d'empresar
se els llumins amb calze i tot, però a
la meua hora havia tingut mandre. Era ben
bé que havia tingut mandre!

Esta Domingo y notí al
 andar i achucé els ulls perquè el bot del
 vol ~~hi vol~~ se volgeja-li els minuts. Lami-
 nava mig acompanyant els pens i arotant
 una mica el cap; ~~ultimament, amb una~~
~~travessada, sent fora de l'horitzó a terra~~
 se calar-se el barret, inclinant-lo cap
 endavant, de manera que els ulls li te-
 nien mitja care.
 El plat la calitat bé

marche mal le ~~le~~ ~~le~~ ~~le~~ la culture bien
 reverberer le ~~le~~ ~~le~~ les bancs n'ava-
 ncerent a la suite de la vent; l'air

formava un petit munt i ^{després} quedava una taca blanca amb
el herbil del barral i, tot seguit, la
taca s'encobria i la terra començava a
divellbar-se.

A mig camí de la balda,
dos zopilotes picotejaven un gros munt.
Estat Dominiquès n'aturà a contemplar l'es-
pectacle, perquè la mont l'atreria sempre,
nota qualque cosa bona. "De manera - pensa-
re - que heu diris com així. Però, no-
raders, barrejats, uns i altres nota els
uns i la vell". Sí, la mont era a dins
i en terra. Es troba ben notin amb la
banya o amb el tall d'un matxet, amb
una pedra, o bé fent el coll amb la
mans, com ve he Remigio Pons aquell
any que ve empenyen la roca com a tri-
midat. Era un regle, una invitació, una

tabaneria constant: la mont,
dins, no tin amb un cop o una bampa-
da.

1' indi repenqué camí, amb la
grata companyia d'aquests ^{agitacions} elements. Se
frentava nova, quan va trobar el be-
n ~~l'assia~~ Garcia, que anava cap al ho-
ble; el domini va recollir-se l'habit
amb les mans, va saltar un arbre, i
l'atura:

- On vas, Tata Domínguez?

No ho podria dir, per no haver
d'advantar un peu, i desvi la mirada.

- De veure que vas a la lli-
ura a veure les noies com es banquen! - di-
gué el domini.

- Noo!

Però sí, en cert. I quin mal hi
havia? Tata Domínguez n'anava a l'ombra

d'un corder a ~~contemplar~~

~~per~~ els nris, que bien & veure que no
n'adonaven de la seva malícia, i sin-
sufaren entre elles, comien, i, de cop
i volta, l'equità amb Tata Domínguez
havia una bona estona, ~~havia~~ ben con-
hacions i triava. Però el pare Garcia
n'entendia a no deixar-li parlar.

- Ha començat a parlar, Tata Do-
mínguez - continuà el domini -. Si no orde-
nes les teves coses, et condemnarà. Tens
molts deutes amb el Senyor i no hauràs
pau a parlar.

- Sóc molt pobre, pare Garcia

- No busis d'estudi, que no et ser-

veia de res!

- Si m'expliques el pecat, m'ho
combraré. Si no, ¿com vol que l'enderri-
ni?

El pare Garcia moanà el
cabe i s'abandonà la balla mentre es

calava la palla la. Abandoni-
ment la partida i se acomiadar-se
tot alçant els braços en una mena de
muda invocació.

A la platja, un grup de nois
rodolava un Tauró moribund, varet a la
~~partida~~ nova; el colpejaven amb pedres i
amb bastons i la bestia s'estenia, cada segon-
da amb menys força. ~~Este Domínguez~~ es
~~va interessar~~ l'espectacle va interessar Este
Domínguez. Com havia anat a parar allí, el tan-
no? Potser estava malalt, o l'havia bunt
la baralla un altre ~~tauró~~ filis d'uns mi-
des i d'una força semblants a les seves. Sen-
se que ell ho vales, Este Domínguez comen-
ça a declinar i s'oblida de l'estany i de
les noies; ~~!~~ Tenia alhora una curiositat mor-
bosa i se volia-li una mena de clau:
- la manera de ~~ser~~ rematar-lo

- diqué als nois, inventant-los -, ^{els} ~~els~~ ^{humpant-}
los els ulls amb una vara afuada.

Tots es van il·lusionar i bus-
caven ben la platja alguna cosa que servis,
però les branques i les canyes, estovades ben
la mullera, tenien una blancor que no
les feia aptes per a l'operació imaginada.
Un dels nois va empujar una petxina
gran a cops de pedra i trià un ~~gran~~
dels trossos, que va quedar com una for-
lla de ganivet.

- No anirà bé, això?

Fata Domínguez ^{va examinar} ~~va agafar~~ el tros
de petxina amb un ditat dret, calma-
ment, ~~fecte~~ mirant-los de de tot
els angles i movent ^a l'extrem afilat amb
la punta del dit.

- Sí - diqué amb un lacònic
lle de ganivetat - S'equivoca.

Va apujar-se al costat de l'a-

qual, que tenia uns ulls dimints, que ja ho veia, però el tranquil·litzant
un moviment gairebé imperceptible; de to-
tes maneres + n' havia d'abansar, perquè l'ani-
mal tenia mal aspecte. ~~La sensació~~ les mes-
ures d'animació semblava i li treien el gust de
les coses, però no hi havia remei: clavi la
metxa i el tauró va fer una butxada-
da. Els mris es van avalotar i redobla-
ren els cops, fins que la seva víctima
va quedar en una immobilitat total.

Esta Domingo es va anar,
rebenyat en el tronc d'una palmera; an-
dava de sobre d'una base activa a la-
vor de reposar.

— Ara - diqué als mris -, l'heu
d'ahir.

Volia veure com era la "mort
de dia" del tauró, però sense comprometre-

tre - hi cap rebut. Volia i no volia,
el bon tant li feia i ja començava de
desinteressar-se'n. Abandonà tot el seu pes
al tron de la palmera i li vingué una
mena d'abatiment.

En l'hora del sol fort,
les onades maris batien la platja i la seva
olor emplena els penaments de Cata Bonín-
quez. ~~No s'olien embriagueses de la sal marina,~~
~~i de fruits de diversos arbres vegetals i de~~
~~fruits de banianer amb la de la vegetació~~
~~humida i la de fruits espècificament madurs;~~
una mena d'embriaguesa sorra de la Terra
en forma de vapor i a Cata Bonínquez no
li feia falta cap filosofia per sentir que era
feliç. Els insectes es barrejaven per les seves
cames amb a tenir la cara plena de mosquits,
bé la pell curada el protegia i no mo-
via ni un sol múscul; només ~~que~~ ^{quan} les mi-
nims notes, ^{als} antenes li perseguien els
ulls, bellugant les parpelles, a poc a poc,

el ~~part~~ punt just - i m'una mica més - he
a ~~esperar~~ ^{minut} deranimar d'imperita el plo rado-
re dels ~~habitant~~ ^{habitants} visitants.

Eata Domínguez plura, i tan-
bé ho feia sense escedir-se, sense malgar-
tar imaginació ni inquietuds. La vida este-
va bé tal com era, càlida, senzilla, nota
el signe d'una mandra sense remordiments. ^{la} El
^{monedisme} ~~de~~ havia estat generosa amb aquell tros de l'int-
me, on es podia viure sense treballar, esperant
no més - esperant perquè - que alguna cosa cai-
gués ^{del cel} per ploir-la, sense haver de d'esperar-
se gaire. Estirant ~~de~~ el braç, ~~se~~ arxivant
la noia calenta amb el pal·lell, Eata Domí-
guez sentia que el bebuto havia caigut al
se voltant com una pluja damada.

A mitjan abril va arribar a Malor-
can la primera caravana de "la marxa cap

al mar". L'expedició en bormada ^{un}
^{seu} i per ^{uns} ~~uns~~ ~~briga~~ ^{comissaris} ~~land~~ ^{Ro-}
 ver", que alçaven un nivell de les
 i excitaven els gossos a ~~moltos~~ ~~per~~ ~~metes~~
 dels voltants. Entre tècnics i auxiliars ve-
 nien set persones, sis homes i una dona,
 tots ^(ells) vestits amb arambes verdes que duïen,
 l'entrada a l'esquerra, l'entrada de "la
 marxa cap al mar": una àncora que
 l'esp de la qual era una fletxa a penelles.
 Els auxiliars eren quatre, o sigui ^{els tres} ~~et~~ po-
 bles i ~~transparents~~ un ajudant ve tan-
 be conduïa ^x ~~aquella~~ ~~part~~ ~~per~~ una mena
 de ^{motor} ~~motocicleta~~ ^{bil} que, un cop iniciat a
 terme, servia una mica per ^(a) tot. Els
 tècnics eren la noia - especialitzada en
 la preparació d'aliments
 l'alimentació a base de peix -, un anticari
 de la capital amb dots d'orador i un
 amic de Houston que s'havia abès de me-
 mòria ~~la tècnica~~ el conjunt d'idees i de

procediments per a salvar els indis dels li-
torals. L'americà, el vingo, com li deien ~~seu~~
~~seu~~ amb una amable ^{Smathers} franqueja els seus consue-
ms, era Ralph Bain, i ara mateix havent he
aquell tros del seu ^{hemisferi} ~~seu~~, del seu continent,
una entredel m. i Com era terrible que algú
amb bones humanes es resistís tant a dispo-
nir de salvar, sobretot quan la cosa era tan ^{vident?} ~~clara?~~
Ralph Smathers havia arribat a la conclusió
que si l'indi no ~~seu~~ volia donar el que
li convenia, se li havia d'administrar la sol-
ució sense que fos escament-lo sense mure,
atacant-lo, fent-li menjar peix a les bones,
o bé insectant-li amb l'home i tot, a clate-
llads. Ralph Smathers ignorava l'indi a
través de la teoria corporàcia - metre vintan-
ta tres, quaranta cinc quils - i el veia inqui-
bit, mirant, un ésser que no més es podia

[illegible]

inspiració inspirada. Però també
i amb una activitat més aparent que efec-
tiva, indicava que les coses duien massa fàcil-
ment d' ~~entendre~~ ^(repetidament) entendre-les i de ~~fàcil~~ ^{recti-} recti-
ficar-les - bént novament els dits mitja i no les
de la meua dreta, en un ^{cert} ~~exposició~~ ^{exposició} ~~que~~ ^{que}
que ja he, en ell mateix, un símbol
de la lletera quadrada.

Els mateixos Cortés havia estat de

tingut a la caravana ~~de~~ com a orador.
En un polític i el partit obrer
el futur, no se valia ben bé ni
ni a diputat o ben a futur governador.
Procedia del nord i tenia rang dels
vaqueros de Sonora, la qual cosa volia
dir que, un cop vestit amb coll i corba-
ta, rebia un gran respecte dels indis,
que barrejava a més, però que no era una
naga, una dona nua i nua. Però entre
els indis també hi ha ^{gran} debilitat, i a Elvira

Col 324.13(15) 14
UNAB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

conté, acotumat al ~~monat altiu i~~ ^{monat altiu i} ~~que capllemment de~~ ^{que capllemment de}
la gent de la frontera, l'indi del lito-
nal - i sobretot el del troie - li ven-
blava petit, [malmarbat] i inferior en
^{una colla d'} molts aspectes. Quan ~~allà~~ adreçava la be-
rança a les modestes comunitats de la cos-
ta, ~~les bies excollant-se, ~~#####~~ més~~ ^{o excollava}
atent a l'efecte que es produïa a ri-
metres que no pas al que causava al
seu auditori. Era ben cert que tant li
feia que l'indi mentés ~~per~~ ^{per} o
bells de palmera, però precisament per
això era notablel l'aparicionament ver-
bal i la capacitat de complir les oc-
cions, ~~el barroquisme~~ ~~tota~~ la florida
hura tècnica discursiva que trodia hora al
seu d'una ~~cosa~~ causa per la qual re-
tia una ~~absoluta~~ absoluta indiferència. "Ger-
mans meus - deia -, mexicans tots: en heu
d'evolució una non de rells. he produïda

naturalista en ho ha donat ^{que} ~~per~~ ^{que}
niquen una raça mariner i, en canvi, vi-
vin d'enguenc al mar, que és un tipus
d'animals caràcters que porten a tot arreu i
voluntat, és un gran rebent. No té' herdo
que els nostres fills haurien gaudir, quan no-
més fessant les mans a l'aigua en ho-
den tenir l'aliment necessari. El veig..."

Parlant del veig, Efraim Cor-
té' trobava remots troços i adquiria una
força política novament; ^{el veig no és} ~~ell, és el veig~~
~~un veig, perquè també beu el blat~~
trobat a l'han també beu el blat de
nou; ~~que~~ El veig - és d'una
vezada que es va interposar amb me-
mor, a Boca del Riu - li desenvolupa una
gran presència i se n' estava tant com
hodia.

La caravana, l'equip
més ~~per~~ tretx de "la marxa cap al mar,"

destint a l'interior, ve ~~es~~ ~~de~~
 afora. En un pla com la Barra de
 malafama és difícil establir els límits
 entre l'interior i l'exterior de les vo-
 blacions¹ però sempre hi ha indici, con-
 vensons i maneres d'entendre's que per-
 meten establir les demarcacions amb una
 certa precisió. Així, doncs, es pot dir
 que el grup educador algú les ten-
 de als suburbis, cap a l'indret on, al-
 gun dia, s'entendria la "Gran Malafama"
 S'haureu [establert] una pulsa de (minu-
 ta, una rutina que regulava els mo-
 viments i les actuacions, amb un breu
 automàtic de [complir i honor] però ^{prescrit} ~~de~~
^{per una} d'indregada eficaçia. De primer, ^{els men-} ~~les~~
~~per~~ ^{de la caravana} ~~caravana~~ ~~independents~~ ^{uns} ~~independents~~ ^{un} ~~independents~~ ^{un} ~~independents~~
~~els blocs més vintils de la zona~~ l'hi-

tonarió blauenc, amb uns lletres ^{que dire} "El mar és un gran amic" i un cartell
que amb el llarg etc' i un índex
arruador, mirava bisament i semblava
que veia amb els ulls els hawa-
volants que calia conquistar per a la
cursa marítima.

A Malaga hi havia ho-
ques punts d'obs, de manera que un
els punts cartells bon engravat a
la batxada de la botiga de don
martin Calles. Mulla dit: bon dia
cartells, un a cada banda de la
botiga, i els clients havien d'entrar una
mica ~~amb els cartells~~ exhibits dels
ulls ~~que~~ que no els deixaven de botiga
i els dits que els amagaven. Ve primer,
Calles ve estar content, perquè ~~veia~~ hi ha
havia una distinció; però ~~de~~ ve ad-
mon - se de seguida que tot allò era

en
This propaganda d'algunes coses que anava
contra els seus interessos i no que anava
en els castells, un atentat que va im-
pedir-li Ralph S. Mathers. L'any següent
va enviar a l'evangelista uns documents
en els quals es declarava que "la mar-
xa cap al mar" era d'interès nacional
i que la iniciativa era llevada pels el
governament del president de la República.
Tots els ciutadans havien d'ajudar-li
i don Martín Calles no tingué [més re-
muni] que no tingué's; va relacionar bel·le-
ment, de la manera que podia: abans i
el poble de la barana de blat de moro,
com si mirés que acceptava el rebre i
que es disposava a lluitar.
A la Banca de Malsahan, la
vida bel·la i natural anava apacollada - en-
re que els més directament afectats en tin-

querim conciliar - a una momentània
 zilla, però alguna, a un plaçid i man
 avoriment de tot l'any. Només la tem-
 porada de pluges trencava la cinta que
 de dies iguals, i era un trencament en-
 gangador, perquè l'aire ~~establia~~ i de
 mullura establia de bona ~~la~~ (la neu) el ~~nu~~
 (a) habitud i tot tornava a que-
 dar en l'antic artificio d'esperar; sense
 que ningú patesca bé bé que esperava
 ni d'on havia de venir la cosa esperan-
 da. La caravana de la capital
 va produir, doncs, una certa sensació.
 Era una novetat i tenia l'interès dels es-
 tablishments tenents, perquè a Malabanan
 tenien sempre les iniciatives de ^{evangelic} ~~religiosa~~ ~~social~~
^{o patriòtica} ~~social~~; era una temença també sensible
 i natural, com la vida felicitat i el clima

no notem, un o l'altre intent confusió
res de l'experiència.

A Tata Domínguez, a després
des dels, la caravana el va interessar molt.
Des que arribava ^{el jell} el "jell" i les canio-
nets, des que van quedar instal·lats les
~~per~~ tendes de campanya, no es movia
de la hospitalitat del grup. Es més: va
ajudar a muntar les tendes i un obser-
vador superficial - almen que no s'haquí
adonant que Tata Domínguez només aquanta-
va l'extrem de cordes flues o portava
lleds bruts amunt i avall de distàncies inter-
havia girat que Tata Domínguez era foli-
ner i diligent. Ell mateix ^{en el moment} ~~per~~ ^{quien} ~~va~~
arribava balbucant, a la seva manera, als
versos dels bons dies.

Enmig del bolson irregular

~~que ho nomenaven les poblacions de~~

la plaça de Malochan

Si algun indult hodia era
qualificat de plaça major de Malochan,
en el volicion irregular format per les
poblacions que ^{immense} [circumdaven] l'espècie; en,
de veure, el centre de la població, no ven
des del punt de vista geomètric, sinó ^{ho-} ~~co-~~
~~relatiu~~ - la nota ^(mista) la llum de ~~notas~~ per
múltiples jerarquies urbans. Allí havia
botegut, de vegades, el cor de la comu-
nitat i allí es reunien els indígenes ~~reals~~
~~que~~ quan no els atreia res més. I aquell
for el ~~lloc~~ ~~passa de les camions~~ ~~tenia~~
~~assessors~~ ~~des del qual els tècnics de~~
la ~~capitales~~ ~~està~~ lloc que ^{van tenir} ~~tenien~~ els tèc-
nics ~~per~~ per a instal·lar-hi el (quarter)
General; una de les camions ~~tenia~~ equin

de no i els altavocs començaven a
 bar la gran cantera: cap a migdia,
 cançons del nord ~~omplien~~ tenien la
 reverberació de la calitat. Era així que
 l'omnipotència de ~~tota~~ la dotació - de dis-
 cos, haques, truit, melodies de la frontera;
 l'interès es devia a profunds interens senti-
 mentals, o l'interès només podia atribuir-se
 a una simple transacció comercial: tanta
 diners del nord, tanta venes, tanta comis-
 ió... El cas és que els indis de l'int-

me encara tenien respectuament els cants a les
 torres de Chichimilco, a Sietelegueros (el
 cavall ~~de~~ ^{que} Pancha Ville) estimava més) i
 a les vides, realment meravelles, de Benito,
 la guerrillera de tens altes, que els ven-
 blava una mena de ~~deena~~ ^{independent i} arrampada. Cap
 d'aquelles cançons no els arribava a l'àn-

motiu alçant el nas i demanant
 mitja volta perquè els veies totbon. Men-
 trestant, Efraïm Costa ~~explicava~~ recitava
 el punt ~~per~~ quatre dels exercicis demo-
 stratius, una mica com a les vèrques un
 mimer de circ, declamatori i amb blori-
 tres verbals. Aclucant els ulls, era bànd im-
 qüinar-se'l amb baret de copa, brats de man-
 tar i un gran buet a les mans, com un di-
 rector de pista.

Sota un sol abismat, la
 hantomina monaquí amb un endreg escolar.
 Fets els indis valien de què anava, no ce-
 lien les explicacions, però bien veien que
 les coses els acabaven de [començava] abans
 de sublimar les baltes cap a les ones, ~~tenia~~.
 Ralph 5 matheus tingué una anevicada de
 vivacitat: va embregar un ham i volvi
 el dit a índex de la mà dreta, intant
 de la boma de l'ima; olvi la boca i va
 lo com a la dreta el dit al paladar,

" Així heix - diqué - ... cagat. ^{Hum, hum!}
 Remenant eneta. " Va parirar tot el cos,
 amb un estremiment que convidava a ~~una~~
~~quarantena~~ bizmar - n'el lloc d'excels -
 i convuls al cadavall d'un bil. Les es-
 tectardons + amb de bell boca n'el van mi-
 rar reverament amb uns ulls nequíssims i
 de cel a terra.
 Mr. Ralph Smathers es subortja ~~tot~~ ^{ell}.
~~Tant que~~ L'amic i un dels auxiliars van un-
 En una balda van pregar - la
 en una balda
 L'amic i un dels auxiliars i a l'al-
 tre un convidat i un membre, ~~sub~~ també
 subaltern, de la caravana. Pel que be al con-
 vidat, el van cortejar i l'havia atret de la me-
 nsa habitual: " Si algun dels ^{antidors} temps aquí he-
 nts vol per tan amable de bujar a la be-
 ra...
 vista. ^{clau} i un xicot de George ^{moix} ^{moix} va el-
 gar el lloc i n'obrí de voluntari; va un-
 van àgilment a l'embarcació, com si hi est-
 avintuat de tota la vida, en contrast amb
 el tèmic del nord, que ~~va estelgar~~ no va

i hi fixava, no béia res de burrada, i cal-
 lentava una gran calma, tot i que havia
 una bellesa poc com si res més l'esperit. Era el
 moment traumàtic de l'obertura: l'èxit
 defensiu de les ganes de veure dels pelis-
 volutats de la rabadura amb que arribava
 a la vida del cel. Si un país tri-
 guera més a veure del que tarda un co-
 ra a canviar de la balança, l'indústria
 de ^{la demostració} ~~l'obertura~~ quedava una mica con-
 fusió i algun costat havia de fer
 l'altre eloquència. Però en el tri-
 tot més, d'una manera o altra i, en
 general, els pelis arriben com si se
 sentien atrets per un ritm indebilitat;
 per. S'entenen bé a l'arribada, de
 de l'altre balança, també. Ve tant en
 tant, estiraven el bil, al capdavall
 del qual ~~hi havia~~ ~~el~~ hi havia la veu,
 com un tros de plata com una. El sent
 de plaça buida com una, amb ganes d'a-

neman - los, tot i que allò hi
hauria, una binaca inmercenària buccina
ment a l'hora del ^{bet del} mel ^{intèn} bont, quan tot
hauria n'està a l'ombra esperant que hauria
el que requi, encara que no més es tracti
del temps, a condició que tot hauria a veure
a veure.

De la platja estant, els in-
dians semblaven ^{plens d'interès} molt atents. Tot hom hauria
dit que no es perdien cap detall, i els
temes de "la marxa cap al mar", ni els
menquessin interès, se n'haurien sentit ~~molt~~
orgullosos. En realitat, de cur d'ulls, els in-
dians no deixaven de vetlla l'aire canel·les; els
aquadrava molt i el bet que ho fets
hauria, - com un home, però borge
més clarit - els temes en un estat d'epi-
tació permanent. Era una gran novetat i,
en qüestió de dones, les novetats eren
molt ^{absorbits} estimulants; fins i tot els nois se

de Miquel van o de Platanar
he hincat neçada a la Banca de Ma-
loaban, tot just entrades a l'adolescència,
atenció fortament els homes, a desgrat de
tractar-se d'indis com els reus, difícils
de distingir els uns de les altres als ulls
dels boixos. Però l'andell ~~els~~ reus
aparició, necessàriament, com un regim-
it torbador i mentre fins no perdés
cobertall de la herca, la despullaven
mentalment, l'afien amb la imaginació
dament els reus eters de pelus i, ~~la~~
~~discrepància~~ en aquest punt, ja començaven
a trencar les il·lusions de la imatge i
se la discrepància entre ells, amb una
bàrbara [iniquitat.] tot es com una
bel·lícula projectada en la boxon inter-
na dels seus cors, perquè ^(de) part subre
començaven la seva enganxada immo-
bilitat i amb gran beina i algunes les

mans, de tant en tant, ~~les~~
tan les monques.

En el Candel preparava ~~la~~

una de campanya nota un col·lecte de
loma. Bateria els sentiments que desenvol·la-
va en els espectadors, qualsevol com in-
les' he endavant l'argument del film mis-
tenis que havava en aquells moments ~~en~~ les
cultes mentals, i sentia l'«exultament»
de la seva educació. No has perquè l'a-
traquerim els indis (l'indi en he a ella
un ésser ^{quasi inexistent} ~~inexistent~~), més perquè el fet de te-
nir a l'ent la seva facultat de mobilitzar
el dirigit comportava els plans que n'havia
trapat respecte a l'americà. Des de la nati-
la de la capital, des dels diversos dies de
la caravana, el Candel n'havia trobat
la conquesta del Tènie del nord, atreta
també he la novetat. Però Ralph Smart-
thens en un distret, o ho ten al revés, en

un home amb la vocació matemàtica
concentrar-se i no més estava per la be-
na. Com si les coses no es poguessin con-
ciliar! En el bon, ~~com a dona~~, Ralph
S. Mathews, com a dona; ni tan sols
l'havia vista; als seus ulls era un
membre ^{més} de l'equip, amb el lligam
d'un mateix compromís, però sense ape-
ta. Era tan lluny de descobrir-li gràcies be-
nèvols, ~~com ho era~~ com del ~~trànscat~~ ho-
munt de ~~trànscat~~ trènca una ~~cosa~~ con-
sonància que li semblava indispensable
per al bon èxit de la reva memòria. O bé
ni + per casualitat perquè viat en ella
alguna d'aquelles gràcies, se n'havia
apartat amb la mateixa diligència que
li havia de a allunyar-se de les nubes
del seu país. En fi: Ralph S. Mathews ven-
ia mostrant-li els cinc sentits i no tenia
temps de desenvolupar-se; havia dedicat la

vista a millor en aquella colla
i el fet de portar tanta atenció
~~ben~~^{nit} que, en el bon del bon, li semblava
d'una magnanimitat esmerçada, el
ben sentir molt orgullós.

Finalment, les bales tornaven
a la platja i Mr. Smathers saltava a
terra brandant un ^{verdell raïm} ~~mangor~~ de bales
lluints que n'extremien en una bellugadina
agònica. Els tripulants de l'altra embarcació
carró duien una breva remolcant, i tots
lligats lluraven la brega a l'ore Candell,
que començava a coure-la a la vint
del tubiler, tot acompanyant l'obrador
d'unes explicacions ^{destinades} a aclarir l'enteni-
ment de l'auditori. L'ore Candell no ho-
dia portar un cert ~~aire~~ de pertidigitador
de brega i n'acompanyava com en vol-
quer dir: "Per a les mans, no a les mà-
nigues", mentre recitava la lliçó amb un

cinquanta de ven. Si els ~~persos~~ ^{perses} ~~l'ha~~ ^{l'ha}
 querrin bogada entenede - i no es trobes -
 rim en un evident mal pas - haurien es-
 tat contentíssims dels elogis que els pro-
 digava. Els indis requien el consent,
~~est~~ procurant obrir pas a l'esperit entre
 dos sentiments contradictoris: d'una ban-
 da, no volien per dins de l'estat a la in-
 cència de la gent de la capital, que els
 aplicava amb un morat transcendent
 una cosa tan valuada com aquella de
 treure el beip de l'aigua i retornar-hi
 a l'acció del boc; però de l'altra es
 trobaven en guàrdia, malgrat - al ^{de venen} d'al-
 quí quel, a desgrat del seu ^{llur absència} ~~malgrat~~ ^{malgrat}
 i [tòtila], ~~però~~ ^{en} ~~era~~ ^{enviat} ~~del~~ ^{del} ~~govern~~,
 un clam llunyà que no donava res de
 breu. Estan, doncs, a l'aquell, i de
 moment es diverteix, reme beip inducen-re-mes-

Contes inintencional, per aprofitar la
 buns a la bi.

els indis i acortaven d'un
 a un a la taula de Pere Llandel, tingent
 vlt amb els dits una mica de beip i
 el tantaven. S'entia dir res, beien un got
 aborradon amb el cab, un got hivernita,
 benque el quirat no els agradava gens;
 el trobaven innuls, li faltava picant, i
 tots arribaven a la mateixa punda conclusió:
 les nres bones ~~les nres bones~~ en nres
 cunels més bones i, ^{destinats de tot} combat i debatut, el
 beip no era res de l'altre món. ~~Qui de~~
~~via a ella aquella colla~~

Després, el públic s'escam-
 va i quan ja tothom havia astat l'es-
 quena, ^{interaven} ^{llengaven} desmenadament el beip
 que havia rebut. Els de la caravana ja
 n'estaven embabats i ^{tot} ells, en el bon,
 també tenien una delublat bel blat de mo-
 no. A Patx Smathen li agradava el vernil

de sorts, i sempre en l'entorn
 les flames a l'equitativitat.

XX

A les tardes, s'organitzaven danses
 típiques davant la tenda principal de
 la caravana. Plantaven cavallets amb can-
 tels acompanyats, ~~no~~ ^{plens d'} ~~amb~~ ~~danses~~ ^{instrumentals}
 als i de danses etnològiques; en un d'ells,
 es veia una criatura mal nodrida, obesa
 i amb uns canys angustiosament brins.
 L'artista de la capital havia tingut una
 cura especial a ^{representar} pintar un nen indígena
 i ^{tota} les mares de la Barra de Maloaban
 veien en aquella biquera el seu retrat dels
 seus ^{fills} infants, i se sentien íntimament be-
 ls quan el Candel en beia una càn-
 ca desquadrada. Amb una vara llarga, l'e-
 re Candel arrossegava la trampa prominent
 de la criatura pintada, ~~i anava fent~~
~~una de desgracies~~ els quals ~~voluntats~~,

castells,
~~llocs de~~
~~llocs de~~, i els ones de la canya amb
la pell llevantada. De primer, ~~les~~
~~indígenes n'havien a.~~ ~~en~~ ~~seu~~ el castell
quan contemplaven el castell per primer
vegada, les mares indígenes sentien una
curiositat i una íntima satisfacció;
ni no bus les tal o tal detall del nas,
del ulls, o de les oreilles, ^{vet aquí que}
aquella criatura havia pogut ^(una qualitat) ~~inter~~ del no-
fle, de cada una d'ells, i els beir en-
tin important, que el pintor voltat de mi-
nors i de lletres. Però després... ¿què
n' havia pensat aquella atrícia de la
capital? D'his avia venuda l'estampa de
la criatura: que ni les costelles, que ni
la part del pit, que ni els braços,
els sentien en cana història, com ^{un} insult. I
després, encara semblava que ^{proves d'} ~~voltes~~ ~~estran-~~
tar-les, com ni volgués dir que aquella

criatures
criatura no sabia, que estava malalta
que, ni molt menys, es moriria. ~~que?~~

"Bon vent i que al cel visqui!", deien-los.
1' entrarien vestint-los d'àngel, com en-
fent, amb uns als de carles retallat; con-
tractarien el compare per a, de ~~moltes~~^{sempre}
~~del país~~, per què vinqués a tocar el violí,
i farien una berta gran, per celluar el
vol del nen cap a la Glòria. Criaures
de vegades examinaven els vols dels
ni! els podien baltar altres cops, però
de criaures no els n' havien baltat mai.

La [pensament] bonaventura n' este-

nia donant comells sobre la manera de
donar el burt (i ella variava no el tenia!) on havia
par els ato ls, o sobre la necessitat de

hotesin - se de les moragues. i dels moragues.

Això ^{dauen} no ho podrien evitar, els veien es-
capar el riu, però ~~estava~~ es ~~era~~ treballar
la boca amb les mans, directament. al
cabdell, que cançava atarava el tena

del veïns. "H-e hi torna! - ~~Indies~~ ^{Indies} - Quina mania!" Here Candell,
abandonada i ~~a~~ ^{el} el qüest, les volia con-
vèncer perquè atienin els seus ^{amb les seues} marits cab-
a la mar, a remar i a llevar, a bus-
ca de l'aliment salvador.

El març Garcia, que no es
perdia res, brandava el cab. "Me'ls
evolucionaria - es deia -. Ara que els tenia
quiets i resignats, me'ls tornaria a en-
lutar!" Es contemplava la cara de les
indies i sabia que, a desgrat del seu
aire d'alumnes aplicades, el sentiment
les remaneix per dins, b'hoien menjar ve-
jances i les coneixia tant, que se tenia
un presentiment i es va sentir obligat a
avisar Here Candell.

- Vigila les seves coses - li deia.
- Quines coses? - preguntà Here Can-
dell, esbatanant els ulls.
- Que se'ns va! L'equibatare, la no-

ba, la crua de campanya...

Pero no hi va ésser a temps.
L'endemà, Pere Candell va trobar la cru-
a de campanya destruïda, i la ba-
teria de les demostracions havia des-
paregut. Pere Candell plorà de ràbia, re-
colzant el cap damunt l'espatlla de
Ralph S. Mathers, ^{que} ~~desse~~ amb ^{la ment} el cap plena
d'històries de l'est, li digué:

- Dolents, els indis. Traïdors... no
bran-rem, ho.

* — Al cap de tres dies, el tema del
beip tenia bantiquets tots els habitants
de la Barra de Maloahan i els homes
d'ells que alguna vegada en venaven,
el van suprimir de net. El home Garcia
estava desesperat, en vint a la Quarerna,
tenia ~~però~~ ~~diversos~~ per les ~~business~~
cions dels divendres. Tant que hi havia

estat de convenir - los!

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Ésta Domínguez, que te-

nia una personalitat molt acurada, i
sempre dur la contrària a la gent
i era l'únic que menjava peix. I ho
feia ostensiblement, perquè volia conquis-
tar l'ere candel i estava segur que
allí hi havia de ploure. Procurava
millorar-se tan bon com trocic i com
que l'espècie marina que es trobava més
a l'entorn de la platja era el marisc, me-
jor marisc, que, per cert, no li varade-
va. Va portar-li una nutricia a tot el
cos i l'empicó l'ulletari; això el va
melhorar, perquè l'empicó una ànima
amara i meritava tots els anys de la
seua reducció. Alhora, ben veure que en-
dava els [cançons], però els llençava amb
tota la volva a dins i, d'ara endavant, re-
alimentava com sempre.

Calers /
Don Martin / va

bons. Vet aquí que les coses n'acabarien
i + ~~simulbament~~, ~~se abo~~ ve abuen
el món del blat de moro, de l'urra-
da, la virtut de l'obligadora lli de
l'alta i la demanda. Be pel·lor ell
que a la "nova" gent no la canviaria
així com així, però els dubtes no els
hi havia evitat ^{mentre} perquè el q-
ven, va molt ^{criticable!} ~~interessat~~ que les, pen-
ve tenia la bona dels vents oficials i
els diners de la mar. La bagana de
"la flor de mala herba" torna a guillem
al vol amb una mena d'alegria interior,
de calç calenta i de colors, i don
Martin Calers, estintolat a la porta,
amb un davantal groc i un ^{cor} ~~bon~~ als
dits, no havia reune l'actitud, però amb
placència. No n'oblidava mai de man-

tenir a punt l'obra que havien planejat
els dos.

- Can ~~de~~ bubons que són, les cri-
tures! - els deia -. És que no vindrien
a ~~explicar - nos que nos~~ amb històries,
que ~~potent~~ una banya a nosaltres és una van-
ta a plena; ~~nos~~ vol dir que es menja un
i bé. És clar: com que a la cabital nos
nos lleparabils, quan veuen una criatura
nova, els sembla una criatura inflada ...
els dos rient amb el cap

martí
i don ~~Antoni~~ Calles i' envalentonava. Si
tenia alguna criatura a tret, veuen la seva
rebuïança natural i feliç bingava una gel-
ta. "Mh, quina beldaditat! - deia -. No sé
com hi ha qui té el valor de dir que a
un home de fons així se'l menja els
cues i la menja!"

Després, amuntant el bront
i alçant la mà amb el cigar, abegia:

- Sa ho diria el meu mare: no
hi ha res pitjor que l'envia!

Von Martin Calero i el seu va-
re no havien tingut mai cap conversa,
perquè l'home ^{havia desavallat} ~~desavallat~~ en un mar-
brasi constant, dos metres alons de la
marxa ena del butxa començant. Però de
vegades, l'ombra d'un mare reborga els
argumentes i el tendre li ho dava. So-
mós, ho avant aparèixer tot, ~~tot ell~~,
monarquia:

- Si el meu mare hagués vist
mes criatures com aquestes, o hi hauria
bes!

J, rotundament indignat, ~~de~~
es feia veure que algun tingués l'audàcia
de venir allí a insultar-los. "Es haurien
de venir tots els batracols!", vidava. "A
de veure així abunden a mirar-me al
mirall ~~del~~ ^{adonant} del Gètic que han, en comen-

tes de critica els altres!"

Les índies trobaven que tenia
tota la raó, i tornaven a anar-hi, en una
mena de mutisme sorollós. B, contemplant-
les, don Martin béia marxa enrera,
esbrant. "Aquests animals són capaçs de
valer-hi bé", pensava. "No m'hi he
he tant!"

- Però val més dir-los estar
^(dels)
- parlant de així i volter un novat de
manutenció intencional. Quan se'n cau
se n'acurava. Però bé tenen! ^{perquè de tot} ~~però~~ no
hi ha béis sense estris...

Però, estonejava una mica perquè,
entre jugar i parlar, s'entremetia. Enllertin
les verades de qualquevol manera, ~~no~~ tan-
cava malament les traheries i, després
de veure, empenyia les dones cap a fora,
amb uns cops mans a l'esquena.

A fora, ~~se valen alguns~~
~~de les~~ ~~se valen alguns~~ fins i tot els

nobilitats estaven abaltats per la calmaria
 amb la mirada trista i les plomes negres,
 embullades, pentinaven sobre les notes fines,
 sense l'ona de bicolors. Al capdavant
 del canal en blancís, es veia la baixa
 blanca del mar, amb l'horitzó dissolt
 entre el cel i l'aigua. Les balanes
 inclinaven el tron i abandonaven les
 manques i el bulliatel, [con l'ansada co-
 bellles.]

Don Martin Calles ~~va~~ ~~trase~~

bellas.] Don Martín Calles ~~va~~ ~~trasmal~~
el ~~café~~ ~~del~~ ~~hospital~~ es va abocar al portal,
aduecant els ulls per boteguin - re del reuol.
Collís una ploma de Tene, va agafar el braç
i la deixà anar; la ploma caigué a
peu a peu, perquè no hi havia ni un
altre d'air.

El gran corte tiene a caer en
la parte más ~~difícil~~ delicada de la misma.
Habría de comenzar en estos cortones que no

nos havien de deixar veure a ell, calia que ho fessin per als altres, veure a to-
 talment les bones banderes de les seues altres.
 Evidentment estava convicte que no els conven-
 ien mai. "Pis no en fero best", pensava, "Agu-
 sta colla de ganduls no remanarà mai ve-
 rament!" Però no s'hi animava pas gaire,
 perquè el seu veritable objectiu era ~~tot~~ ^{veure} ~~veure~~
 un altre: estendre la bona discursiva, ho ar-
 a haur de veure a mitjans i assemblees, tot ~~transparent~~
 aquella mala persuasiva de la millor ma-
 nera que ^{podia} ~~podia~~. És ben canvia que ~~passar~~
~~notar~~ ^{veure} un moviment espè, interminable, i
 que havia estat víctima d'engany i d'in-
 triga, perquè ell sentia veure les seues
 coses en els indicats ~~industrial~~ dels anys
 centres industrials del nord i de la capi-
 tal. En realitat, el seu lloc era l'òcul,
 i de l'industrial no en sabia res; l'ha-
 via detestat allí veure veure si s'estavella
 (ell ve ^[comitat] ~~veure~~ que era l'autor de la indústria),
 però ~~no el considerava~~ i encara, perquè no

els seus llocs no

(lo més íntim de la seva decisió en la seva tornada).

Cap al tard, quan el ~~sol~~^{sol} ~~ja havia~~^{no} començat a plèger i veïa
bess, facultats, el personal subaltern de
la caravana portava els atencions a tota
intenció, amb diversos de companys al ca-
lor o marxes militars. Un dels preferits
era l'home de la infantia de marins
del Estats Units, una mica malencinós,
ben marcial, amb possibilitats de desenvolupar
el seu ^{d'evolució} ~~de planter~~ i de marcar el
pas. Al principi, Ralph S. Mathers s'havia
sentit inquiet per la inclusió d'aquella
minoria pertiguera en el repertori de la
caravana, però havia pogut veure tranquil-
litat - la dient - li ^{perquè} ~~pot~~ en a la de la,
que no hi hodia haver deure per a mi.
Cammaris, cada vegada que el sentia, Ralph
S. Mathers experimentava més equivocacions que
li semblaven mal conplectes.

la múnica ateni

que acudien muchos volunt i n' ablega-
ven al voltant de les tendes de "la man-
sa cab al mar". S'anien a terra, amb les
cames encreuades, i esperaven. "A veure amb
qui es despenjaran, avui" ~~manera~~ man-
curaven entre ells, excusant i somegnes ven-
ent que se'n van a la casa.

Els altres fien un ~~at~~ am-
ble gest amb els braços, volentant¹ tenia
de l'auditori, i anava de lluny: comen-
çava amb Mostegues, volia una estira il-
lada evocant la gesta d'Aquils i endran
la desaparició dels primers fets de la Revo-
lució i, un cop tenia l'aquilla així, l'en-
bilava amb un panegíric del president ex-
tural. Després, tenia la mà esquerra, amb
el balzell enlairat, i la colpejava amb
el puny dret, repetidament, explicant amb
embair els avantatges de l'"Aliança per al
brogés". Els indis no entenien res. "Que en ^{com}

d'imbèl·les!", és dir l'orador, de tot
de moda amb un canemàs tan bébe. S,
p~~er~~ submergant-se, amb un enginy gairebé
màgic, ~~anava a parar miraculosament al~~
~~la~~ ho lligava tot i anava a parar mir-
culosament al tema de la peça.

- Fa regles i regles que hanen^{en} gane,
o bé que manquen malament, ~~en l'estat~~
ben ~~colla~~ de la manera d'acostumar - nos
amb el que tenim a l'abast de la mà, ~~el~~
el que ~~podem collir~~ can dels arbres i el
que collim de terra [sense haver de llaurar-la
gaire.] Qualse cosa! Al final, he permès
que esten brins i ullerons, encara que
no us ho sembli, i això m'estralla^{tralla} f~~is~~-
~~ica~~ de ~~trastorn~~ encabeix el delit de por-
tejar ...

El públic fa un moviment qua-
si inevitable de desaprovis. "S'ha hi tor-
nen! - venen els indis -. Si no els agrada
la cara que ben, vent què venir." Efraim Cortés

es es llevava ^(movament) el balzell esquerre
muntat dret, i monaquia amb el ~~text~~ ^{text}.

- Auri, tal com està el món, i la
de les dretes encara que no vintim de gust,
ningu no es pot quedar encara. S'ha de tot
~~en~~ ^(com el) cas del nostre país, partim-
lament abavorit per la naturalesa amb
uns literals es tendiments i uns bancs de
heres molt rics. Tenim però hins per ^{tirar-lo} llan-
çar - lo ^{cap} l'aire...

Aquesta es heres ~~de~~ d'arrega-
per l' ^{es} ~~abundant~~ d'alguna cosa aborment
que ~~la~~ ~~no~~ ni hi havia de nobles com
per a ferventar - la en forma de dretes,
la col·loquial, una mica vulgar, i tota
vota l'unió de la necessitat de reunir po-
dia imitar a veure que l'orador an-
va de baixa. En realitat, Ebraim Cortés
tenia una [bromdantat] verbal de política
mitjantista i als seus llavis la naturalesa
de una deessa, amb tènies transparent i
una corona de flors, que devia un com de

l'abundància neta d'això ella i ~~netes~~
l'abocava saltiriant alegrement per la
[~~passadissa~~ ^{nete}]. I ~~el~~ el jove triu no es-
mentava mai el país a veure, sinó
que es referia a la Pàtria immortal que,
al no de ^{clarins bruyants i sons} bruyants i sons ^{trumpets} trumpets,
feia una vida amorosa als seus fills. Els
indis estaven descontentats entre la deessa
de la tinica transparent (el la imatge
[~~amb com a deessa que com a estatu~~]) i
seu important - la entre les balambes) i
la pàtria tocant la trombeta, ~~però no~~
~~mentava~~ ~~mentava~~, però ho veien clar i
estaven segurs que, al final, el la cançó.

- El com aquest que no dic
- continuava Elvira Corti - és fàcil a pensar,
però no n'ha així com així. S'hi ha
d'anar pensant!

Est seguit, bé un cant a
la terra i hi allí un fullava més la
seua traça a encantar oracions com un or-
belle. La encantava amb una estampa marime-

no amb notícies i ports de vol de l'alt mar,
hants, i ^{uns} amb indis bledors que tiraven
l'art o paraven l'ham a contrallum, mentre
els seus dones i els seus fills els lliaven
a la platja amb canoes, tocant la ma-
rimba i cantant.

- Però tot aquest bé de Déu no
és per a vosaltres sols, ~~com pensàveu~~ no us
el podrien acabar mai! - Doncaria
[l'agitant] mercaderia - Ben de bones velles
vostres germanes de la República de Tene-
bras, ~~de la República~~, que també van
morts d'aliments. El mar és de qui el tre-
balla, però els seus bus directes han de ser
per a tots!

Acabava ~~parant~~ amb un
obligat que entrava en el domini una mica
a veure, ponderant la qualitat del ven-
tit oficial i, com a ~~substitució~~ mèdic, bé una
declaració a favor del mètode elèctric i de
la no-rellació.

Els indis respiraven. "I et aquí

- es deien - que tanta múnica i
morisca, tota aquesta blinda que a l'han
fets creuant a la roca i creuant l'end
arment i avall, ha ben de convèncer - nos que
hem de llevar nos a ~~aquesta colla de~~ grans
de la capital. " ~~Deo~~ Estan ben aplegats!"
Berbilenen silenciosament, exannats i rena-
tits, i el mateix Tata Domínguez (que
bins allavors havia regut el coment, en-
dant per altres il·lusions) començava a llevar
la la convulsió d'equitllar-se, de tro-
bar la manera que el seu benivolent
anunci no acabés tirant-lo de cap a
mar.

✱ —————
La gent tendria a agrupar-se
vel color de la pell i, sense adonar-se'n,
~~Avant~~ ^{don} a Martin Calles, el reverend domi-
nic mare Garcia i Mr. Ralph S Mathers es
van trobar formant tertúlia, tot i que
els intèrims de cada un d'ells van obrats
els dels altres. " La flor de malocura " Teni

l'única nebula de color - color de tota la
nocturnitat; i Ralph S. Mathers es va sentir atret,
de lluny, per la caixa vermella amb lletres
blanques, i a' hi va aprofitar el lluminat
i ensorradís, amb tota la net envoltada.
~~De color a la taula, amb el turo de~~
~~gavall~~ Durant el ritual de detarbar l'an-
tella, d'agar-la i mirar-la al bellum
i ^{després} ~~seu~~ menjar a l'entorn, don Martin Calero, de
color al tauler, amb el cigar de bany, re-
que amb la mirada tots els moviments de
l'americà. Don Martin Calero tenia uns ce-
lls enormes, negres i espessos, i uns ulls ve-
lats, nota la protecció de la velada
manquerna, miraven d'una manera bene-
trant. L'americà ^{va} banyar i ja se li ena-
bava, quan don Martin el va veure al
vel.
- Es molt gran allò, oi? - li
balança.
- Allò què? - de què l'ameri-
cà, badant la boca.
- Els Estats Units, el seu país...

- Mwoelt !

Mr. Ralph S Mathen va be en-
gert ~~se~~ amb l'ènim amb els llargs, com
ni amides alguna cosa demerada, i tot
requit es va subocar una mica, com ni li
dolgués haver es lamentat de bones a nimeres
un sentiment ^{tan} íntim. Però don Martin
ja el tenia i el va retenir.

- Mas els indis d'allí són tan
ciborats com els d'aquí? - volgué ve-
ber.

Be', en realitat ja ho sabia, per-
què ~~havia~~ els havia vist a les bel. licals,
però la qüestió era lligar comença. Va ve-
re que l'americà es quedava torbat (ven-
lar de rars sempre el porava en quèndri)
i li hi ~~oblia~~ arasta una cadira de
boqa, ~~però~~ per veure si la comoditat
l'animava. Però Mr. Ralph S Mathen va
rebuvar, al·legant que anava més.

- Parla molt bé l'anglès, ve-

te' - després don Martin Calero
desparadament.

L'ambició va ~~ad~~ abaixar
húdicament la mirada.

- Pius - afirmà - "Linguafrone
Institute..." Es molt rítmica, molt. Bo!

Després parlaven de vaqueters;
l'un preguntava una cosa i l'altre en
responia una altra, perquè no l'havia
entès gaire bé. Però el foraster va que-
dant com a client i, a les hores de set
horts, no ballava mai. De mica en mi-
ca van trobar la manera d'entendre's
i ja podien tenir llargues aventades no-
tre la manera de tornar-se a casa a
Cuba; vells [diferències] ~~que~~ eren abili-
des, i quedaven no més Espanya i Estats
Units de costat, ^{mirant el present amb ve.} ~~també tant amb ve.~~
~~maradines [heredats].~~ Don Martin tenia
un ~~coll~~ ^{cori} a l'habitació que havia her-
editat la botiga i no se n'havia volgut.

No més de penjar que una cosa
 joanès penjar-li a ell i a "la flor de
 Malabar", ~~hi~~ l'arborava. Elia de-
 vut a la vart un mure de l'illa que
 havia publicat "El dictamen" i ~~en~~ el dit
 extint, quasi i estriant un dit d'un-
 gla endo l'orda arremolava el lluc (més
 on havia de desembarcar la infantaria de
 marins. Semblava muntada que els del "Pentàgon" no ho
 entenien.

- Vint-i-quatre hores! - cridava,
 amb les cels arrebades -. 7 tiro llarg!
 7 requin com coralls... No s'embardi, eh?
 Però de vegades, voste' semblen ^{tòtils} ~~coralls~~.

L'americà no s'embardava, i béia
 veure que sabia coses que no es podien dir,
 he requir-li el consent. Don Martín
 Carlos s'havia quedat de pedra i he-
 qués sabent la poca diferència que béia
 Mr. Ralph S. Mathers entre un spanish
~~galat~~ i un indi, dos éssers que - els
 uns ulls - calia vigilar i protegir de la

matis a manes.

~~- Això és el que hauria~~

- Per embarcar a ^{trasmirades} ~~canonades~~, vet

aquí la qüestió - rebava el galles - Perisin-

re d'ONUS i d'història ~~i ara i no deien~~

~~no ho veia~~ i empari a algunes!

Perfirava a bons, i els veia
el front i les nalgues:

- Això és el que haurien de fer
morts, ^{això,} ~~en comptes~~ de venir ^a ~~de venir~~ a ~~emparar~~ els
~~el~~ dels indies amb el bled i el
bled de nous!

S'excitava ^{amb moderació} ~~moderació~~, molt

lloc, perquè el la calor i la mandra
tropical no domaven les "més". En el bon,
aquell interloctor alt, ~~i el~~ de galles

novades, atabait, encantat, ~~d'altres~~ tan

^(tot ell) ~~requer~~ de no se sabia què, si anava d'es-

beit. ^{d'absolutor} ~~hi havia~~ ^{hi havia} ~~hi havia~~ una mica de
la indiada.

✱ —————

El mare gran, he no del
un minut, estava al corrent de tot el
que passava al noble. S'obria de seguida
~~el to~~ ~~les hores~~ ~~les hores~~ de cada moment, i
aquella de les dones entre el tender i
el gruop li vaff produir debien, quan
d'entrar - hi, encara que la recorria
la balta de gel mirant d'aquest de-
nig. El domini també tenia la bell blan-
ca, ~~havia passat a Aragó~~ en arago-
nès, i els aires d'Amèrica, la calda del
tròpic i la vol. litud paternal que
fien tant de temps que dedicava als in-
dians, no li evitaven pas que, de re-
gards, pensés en el ~~passat~~ ~~que~~ ~~havia~~ la
nativitat que tindria d'esperar - ho tot
al botavant. Però es bria de seguida re-
trets intims i es tornava a buir a la
re de penitències.

En tens d'indiv UB
Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

en flor on són en absoluta minoria, els
blaus han una mica com els grocs.
Quan ~~es troben~~, ~~han de ser~~ ~~que~~ es troben,
han d'èsser que no es confongin, però re-
ment una mica imaginària; passen de
blau, disminueix l'atracció mútua i
comencen a buscar pretextos per a fer
mitja volta i tornar a trobar-se. En
qual cosa no brilla que, així que en-
trem a coincidir novament, s'embracen
de dent, no se valen bé ni ~~en~~ a
~~normal~~ causa d'un no minime d'~~ella~~
alegria o per a demostrar que tenen
defectes. El pare Garcia estava nota

amb dues o tres vegades a "los
boabos", amb l'esperança de combenir bari-
res de blut de no no per als malalts. Fi-
nalment, [encanta] ^{el moment} l'home de la net del
quinto i es va plantar a la fertilitat.

Ralph S. Mathews experimenta
on l'estranya black que ~~entra~~ ^{plena} alguns
ministres d'Amèrica del nord dels minis-
ters catòlics. Bells a part, trobava admi-
rable que aquells vants varons - quèl-
que llats i, ben tant, quèl-
lums i baixos - terquemen amb balduells
~~entre~~ ~~entre~~ per la seva, il·luminats
del benen de valen una vent que no ve-
lia la pena. D'això darrer, del no ve-
lia la pena els indis, m' estava segur i tenia
sembla l'ent la història de la Tràgica
bi del General Custer i del ^{seu} (dotze) regi-
ment de cavalleria. Però no de més: els
missioners hi desenvolupen un repertori ple
de ~~bonadures~~ ^{a una} tendres encantades.

En canvi, el barcenc

estava inconscientment armat contra la
 bardo queia que derrotllen els homes alts
 i ben modrats dels baixos derrotllats.
 Als espanyols d'ultramar tot els ve ve-
 tit i no es poden ^{encara} ~~no se saben~~ ^{ment} acabar
 qsta de "la Pinta", de "la Nina" i "la
 Santa Maria". Fantomes de vireis i de
 grans cabitans els barcencs; i de l'elec-
 te que hi compten tothora, com si tot
 això de les repúbliques vireis fos una
 cosa ^{estritament} transitoria, purament provisional. En
 aquest aspecte, el barcenc ^{sempre} ~~sempre~~ esta-
 ra a punt de saltar de la ^{barra} ~~barra~~, amb
 la mirada il·luminada portant la veu
 de Genovès i d'Isabel dels reis catòlics
 en una veu i el pensament de Castè-
 lla a l'altre. En aquest aspecte, també,
 qualsevol cosa que trobes a la història en
 el moment de saltar, ~~la qual cosa~~ ~~legítim~~
~~ment adquireix~~ als seus dominis del barcenc
el viu amb plomes de colors

al [cab], uns pòsoms que calia
gèllicament, d'una a una + ~~i n'hi havia~~
~~Tot aquest. A Ana Raldu Smathen, a des-~~
~~gast de la seva pell blanca, també hi~~
~~va posar pòsoms i va posar li~~

- Ja ho han aprofitat, això
els neques del seu país, sempre Smath-
en? - preguntà el pare Garcia, així
que ^{un} el nombrant de la conversa si ho
ve permetre.

Havia condecorat en una bona
tot el que li brillava per dins, amb un-
a tenia espere, amb ^{la} tendència marce-
dament meridional de les canes entre el
blancament i les barbes. Volia dir que,
mentre ~~no~~ ~~avalia~~ ~~havia~~ tingueren la cara
desembellada, els amigos o havien d'abstenir
de les ^{divaltes} a cara del rei. Però això
encara ^{havia estat} no ~~ho~~ ~~havia~~ explicació per al no-
més Raldu Smathen, que tot just havia

- Ja se n'han adonats

"re's" tornen murmurant?

al domini, allò hi semblava
homos. Mire que baden d'aquella ma-
nera! Als Estats Units, els ciutats re's tor-
naren comunitats i, els naves, murmurant.

Mentrestant, s'entretenen buscant amb els in-
dis de la Barra de Malochan. El pare

Garcia, a qui no se'n valia arribar, guien
d'una banda
la balta de caritat de generalització,

~~de condempnar en~~ d'una banda, i de
l'altra ^{en la} de condempnar en un individu la
comunitat
balls de la col·lectivitat. En aquells mo-

ments, Robert Smathers era als seus ulls una
encarnació de l'ouell Sam, parant les
galtes, nota el ves del barret de color ~~amb~~
adornat amb les barres i les estrelles. I la

[Barra] ^{l'instel} de Malochan era el món.

L'americà buscava interio-
ment una manera nova per ^{aferrar-se} a ~~tota~~
i ~~hi~~ acabar amb tots dos mers. Va mi-

van donar Martin Calles, amb uns
rogadors i suplicants. ~~Alguns~~

A don Martin Calles se li
havia abaratat el viure i el dinar pen-
sant en una comissió. Tenia bona la mi-
da dels seus dos vintants, i ~~tot això va~~
~~per~~ havia atorgat al pare Caries una
denunciació especial; la presència del domi-
ni el portava de ~~di-nost~~ ~~dia~~ ~~que se~~
~~tenia~~ ~~per~~ d'un dia que va tenir una
enorme bota. Encara no s'ho va-
ria explicar. ^{En una ocasió} Plu a pegada, llavors va
la solitud i va la calor, va trobar-se
de sobte i molta agnollat davant el
comissari del domini. Potser buscava
compensació, o potser li havia embegat
més que de costum aquelles ^{de veure} coses que al
tròpic, de vegades, surt de la vegetació i
de la terra i surt al cobert. El cas és
que va conservar-se d'una cosa que va-
ria més que se li hagués callada. No va

Però que don Martí Calero triava
favor o en contra de la conveniència i esta-
va disposat, fins i tot, ~~a admetre~~ a ad-
metre el vice net i la paraula donada. Però
que a ell li hauria parut una cosa així!
Des d'aleshores, davant el Sr. Garcia te-
nia un sentiment d'insubordinació, i això era
terrible, perquè a don Martí Calero li
agradava sentir-se subversiu. Per això he-
ta via durant tant a la Banca de Melbo-
ren!

El Tenedor, com que es trobava
entre gent del seu color, veia més blanc.
Va mirar alternativament el Sr. Garcia i Mr.
Palmer Smithers, així el cigar (abundant el
notre amb la cendra) i diu:

— Als negres i als indis se'ls ha
d'ensenyar ~~de tractar~~ com als cadells. Perquè algun dia
els negres i els indis, se'ls ha d'ensenyar a la
manera de la seva història
propria i benfactors, tot donant-los un bonell

de cops a les anques. Això és directe - ve
que. Oli en un llum!

El domini va contestar-li
que era un totxo i l'americà es va
pendre al primer tombant de la floride
imatge de don Martín; i havia encallat
en una qüestió [accusòria], purament anatòmi-
ca: tractava d'assegurar-se que els negres, els
indis i els cardells tenien les anques al me-
tèis lloc. Els dos exemplars (que, pel nom-
bre de l'altre, van veure que anava a la
malventats), li van explicar el símbol. Don
Martín Calero es valia més dels gestos que de
les paraules, i el pare Garcia s'ajudava amb
uns quants mots en anglès, capots d'aquí d'a-
llí.

- Oh, terriblement divertit! - comen-
ta Mr. Ralph S. Mathers.

Perquè he contat, un instant, i, ve-
rant-se veia de noble, afegí:

- Però atentatori a la dignitat hu-

name.

Recitava alguna cosa afuera amb ve-
mes i treballs, (però) que ja li havia format
una consciència. Ell, en el bon, requia rebent
el de la inventari de marina; en un d'a-
quests instantanis que donen tanta feina al
seu govern, que havent de ben saber els ma-
rius anant i arribant, enviat i amb la bis-
neta calada, semblava a punt de desambocar
a qualsevol platja remota. A la gent de
color el li havia d'explicar una o dues ve-
gades el que era ^{li convenia} ~~lo~~ per a ell i, ^{en} ~~del~~ bé,
~~de~~ ell, calia no vendre-li gaire temps. Si
no entomodiava a no desenvolupar-se, potapab!
la inventari de marina...

Mr. Ralph S. Matheson se il-
lustra le plus récemment domant - se un cocher
la cage avec la mi plane. Il parle l'anglais
et même il est devenu rapidement : tous
des procédés, il del vallée i il de l'air.

ni ben responsables.

"Doncs què?", van balbucejar-li
els altres dos amb la mirada. "Què en que-
des?"

- L'Evangeli! - respongué el mare
Garcia, com si els hagués llegit els ulls.
[i semblant de llum als seus].

Sí, era una carta bona i no
es podia atrevir a contradir-la ^{de fust.} Però l'améri-
ci no pensava que allò ^{d'evangelització} havia de venir des-
prés, quan els moments se ^{estiguessin} ~~estessin~~ quietts i
~~estessin~~ sense possibilitats de ben d'ara.

A don Martín Calero el bé
no bé havia de donar la paó a algun. Sen-
tia un poder, es movia amb desborda i no
arreglava fins que, d'una manera o altra,
arreglava la bandera ⁱ de la seva dominació. Con-
vingut de la seva cautela, digué:

- Si no és bel temps! De veg-
ades no n'hi ha... Quan que es menja
el missatge abans que els vinguin ^{medians} ~~allà~~ tot
l'Evangeli.

Això li va semblar

Si a ell mateix ~~li~~ - que ~~se l'havia~~ se te-
nia ben llet, una veritable burxa - li semblava
que moltes de les ^{parauls} ~~coses~~ veïades llavors no
les havia entesos, i que a hodiern elhora
d'aquells indis de bonant estret, amb el cor
ple de meravelles? Evidentment, no hi havia
temps. Però tampoc no en particularitzava de de-
sembaren a fets, ben que en li mataben els
indis, i de que vivien "la bona de malhora-
hon"?

- S'entendia un pocs capla ^{en les bones} del temps

- va respondre el pare Garcia - i en can-
vi el llenç del matí al vespre. No me
valien parlar del temps de cara enbora,
i no tenia mai en compte el temps de
cara endins...

Va ben una haurra, es va desen-
ganyar l'hàbit, que la mena li anava el
cor, i abia:

- Ah! I ~~no~~ això de menjar - el els migs

no menys ja fa anys que no s'estila.

havia.

Murios, amb un cert Triomfal,
don Martin Calles va començar a parlar d'això
dians. "Ja ho veu que s'estila!" - dique - "¿Que
no ~~havia~~ verté al coment del que havia
~~al Congo?~~" a l'Àfrica?"

Havia quedat, o almenys li ven-
blava, un exemplar recent de "El Dicta-
men", en el qual es parlava de les matan-
es del Congo. Però no el va trobar enlloc;
tenia la mala idea derivada de perdre "El
Dictamen" quan més el necessitava i això li
devellava una bona rancúnia contra els ve-
us en general. "Els diaris vells tenen notes!",
no devia. B (va) ^{monesi} martegar el cigar boirament.

Es van quedar tots tres silenciosos.
En una d'aquelles pautes interiors que es
troballen en les caveres. No habitaven
ja a evantar les monjes, ^{les quals} que, al final, es
havia marxada de la incomunicació. El gusap
del insecte es barreja amb la sensació del

mar, i ~~thany~~ ambigua de lluny el no d'un
na quitana.

Mm. Ralph S Mathen no es podria
de la ment) ~~del estat~~ les dimensions ambíes. L'en-
treme na se li projectava en el cervell, a colors
i en "Cinemascope", i el redueix fortament.
Els infants de marina saltaven de les [lamps]
amb una melma d'aletria i els indis s'afe-
nyaven a civilitzar-se i a menjar peix,
~~per bé' de tots~~ que era el que calia.

- La bona en mans dels jints.-
digué a manera de cord. liri - Big stick!
El temps perdut en discursos destinat a
l'acció!

El pare Quarcia se'l ve mi-
rar amb una barreja de martins i de
buds.

- Vortí fava ioc amb el con-
nel ~~Y. bany~~ ^{Valera} ~~Quarcia~~ - ve dir el domini -
Ell també ~~ha~~ es havia arreglat-ho tot
marcant el bas i tocant la trombeta ~~bil-li-~~

^{ca}
~~blau~~... - Quin coronel diu?
- El coronel ^{Valere} ~~Bonaventura~~? - Veigutà
el vingu, ple d'interès.

- És el cap militar de la zona.
- va respondre el pare Lluís - veí el
lloc de comandament a prop del Riu.
Segons ell, la batalla més de la de-
tallada i tot es qüestionava de pelar a
temps. (d'entre la vida del cor i la vida de
la cultura) - del desordre -.

- Ah! Oh! Wood - no més

Mrs. Ralph S. Mathers.

Hi es va tenir una petita
reunió de la butxaca posterior del van-
talon. Es va fer el contracte, fent un
llapis, i com que no el trobava, don-
nant-li valors si se'allargava el nen. "Va-
lentin valors si se'allargava el nen. "Va-
lentin? ", veigutà. "Mrs. Va-le-re" li
va respondre el domini, cansat de va-
lentin.

1. americana va apuntar el

nom del cos nel i el de la qual manera. Clogué la llibreta i
ve donar un cob a la Taba, per a expressar
la satisfacció que li hauria d'haver
^{anotat}
~~anotat~~ una lada tan valerosa.

- Aquest home és una mula
- començant don Martin Calvo, explicant
l'opinió que li mereixia el militar.

Mentre ~~l'home~~ el tèrme del
nomd punyava laboriosament i el que
B libricat de "mula" en lo o do lent
ablicat a un ^{curtada} curtià, van entrar dues in-
dis a la botiga i don Martin ja no-
més ve estar vell ^{calais} Tanell. Se reunis es
va derber; en cortin, enllernat del nel,
An. Kallu S mathes ve envolver amb
un 20 vilote i vinquí de poc que no coi-
quís. B indignat, se ve donar una punte-
da de pen a l'ollot, que buri ~~colet~~
amb un ^{nom i enlat} ~~gran~~ enlat, unig d'un es-
cambell de blons. Tot veint, l'americà

se ve Tomàs vernell i, les

anècdotes, digué:

- Bona, els oculls aquests. Pràctics!
Fan meteria. Però haurien de mirar on
poden les nostres...

El pare Garcia ve també el
cab comparivament. El va acabar de
bracet i se l'endugué amb ell,
amb a la vint.

X

Un dels aspectes més entre-
tinguts de "La Marsa" amb al mar" era
la forma d'explicar als indis la ma-
nira de fer ^{embarcacions} ~~barques~~. La part tècnica he-
via estat benurada amb punts, i els ho-
mages de la idea es rebien molt de
les màntiques que es podien fer sobre el
tema. Els agents clars també se n'en-
caminava Mr. Ralph S. Mathers, amb l'afu-

de d'Elvira Costa, que el Tercer
~~enfront~~ enfrontaments verbals.

Convertien un palmer a
 arbre, a la vora de l'oceà, i plantaven
 als cavallets amb els cartells de
 l'"Operació C": esquemes de país, bal-
 nes, ^(C)piranes i barques elementals.

Els habitants de la Barra
 de Malabar ja havien acordat, bé
 des, de no seguir cap dels consells que
 els ^{donaven} ~~donaven~~. Es veia: estaven convinguts a
 fer-ho tot al revés, perquè que el Terce-
 rer les coses no fos una gran broma.
 Però acudien manament a tots les dem-
 onstracions i prediques, perquè no tenien ^{altres} al-
 ternatives i perquè la simple assistència
 no els comprometia. Els servia de distracció
 anar a ^{beure} ~~beure~~ i contemplar els [Tri-
 buns] dels emigrants ebrials, que maldeaven

que ^{el nostre} els altres n' envien enton mentre
maven nostre ~~el~~ la buina robar.

La intenció panica excitava
l'americà. Com tothom, tenia ~~un~~ beta una
imatge de si mateix - més aviat barba-
ble - i comptava amb dos o tres llums
que, segons ell, el definien. "Sóc un ho-
me al qual ~~se~~ agarden les coses clares", es deia
sovint. I aquesta claredat trobava amb
una vaga partidaria d'enquillanar-se,
transrada de la bonaventura interior, més
amiga del volubilitat que ~~de~~ de la ha-
ranta transparent.

randa transmissa
 Mrs. Ralph S. Matheson i' havia en-
 francat la continuació d'una obra
 inspirada en la "Kon-Tiki", però no han
 pogut obtenir mai el patent, perquè
 estava segur que era la seva obra, l'obra
 més personal més brillant a "la marxa
 al mar". Segons el projecte, la bel-

va podria ésser beta amb materials que
es trobaven bàsicament a tocar de la plat-
ja. "La podria construir un nen!", abin-
mava en el curs de la classe oral. Però
la veritat era que, a l'hora de realit-
zar-la, sobria ~~tant~~ els dolors del des-
llirament.

Els indis, ~~se~~ que necessitaven
cordes, ~~de~~ claus + o qualsevol cosa, anaven
a la beneteria de Nojoel del Río i es
movien. Era una cosa senzilla i valuda.
Però Mr. Ralph S. Mathers s'havia entestat
a collir-ho tot de tenc, i ~~la~~ calia
per les cordes treuant fibres vegetals i els
claus havien d'ésser de fusta. Això don-
cs era molt important: la fusta es di-
batava amb la humitat i travava més for-
tament les fibres, al ^{contra}revés del bany, que es no-
vellava i tendia a destruir-se.

Algun sobrevivent - i Mr. Ralph

S'entenen les es - haurien arribat
 que els indis col·laboraven. De vegades,
 anaven d'una banda a l'altra a veure
 ho, com ~~no~~ hi hi bixenien molt, bus-
 cant els bleds ~~que~~ o la bosta que els indi-
 caben l'americà. També portaven trones
 ament i avall, però més aviat petites i, co-
 metent, ben veure que es meravellaven de
 les explicacions i que hi il·luminaven.
 En el fons, allò no era cap novetat per
 a ells i haurien trobat anàlogues bàsic-
 ment tres o quatre espècies vegetals més ade-
 quades, ~~que les se~~ i procediments més ex-
 peditius. Tanmateix, després amb les i, quan tenien

~~la balra bledia bona bledia~~

van, se n'anaven a veure ~~la~~ bledia
 i farina de blat de moro, com ^{tenien les costums.} semblava.

La balra bledia bona bledia
 ment. En una panissa d'ous grans i de
 cora ~~ment~~ bledia amb un excés de bona bledia,

i mr. Ralph S. Mathers i li devia moltes
hores d'esperar - i li les mans i d'angoi-
sos dubtes. L'animava el pensament que,
tot i així, algun dia se n'ompararia les "Sele-
cions del Reader's Digest".

El pare havia contemplat
va els dos arbres de l'edifici mari-
ner, ~~alguns que les seves branques s'entrellacaven~~ con-
vincent que es produïa allí misteri. El de-
vorava l'herba sense que mai arribés a
tocar aigua.

- No n'hi amoni tant - deia

a l'americà quan aquest buscava l'ombra
sota els arbres del damunt
de la platja el lleig. Tal com està, i
en revirar de platja, ve a veure-hi
un bosc.

La idea aquesta del bosc
a la platja li havia vingut de sobte i se

m' anava ^(ensamontant) ~~de~~ mica en mica
els detalls del tònic i adrien ^{a un} bene-
luc nota les habilitats i quan arriba l'èpo-
ca de la dolça alegria cristiana, podria
horar ^{del cor dels} més a prop dels indígenes. ~~La bella~~

l'estampa madalena.

Mrs. Ralph S. Mathers, de mitj,
a la llum de la "Collman" ^{i dins de} ~~sota~~ la ten-
da, rumiava. Tenia ~~en~~ la seva llibreta a
les mans i bria números. Els números ~~no~~
~~quien~~ l' ~~enquadrava~~ apartaven de la in-
voluntaria i li dolia. "Per a una balra-
apuntava -, tants dies. Per a deu balres, tants
mesos. No és pràctic." ~~Amorosa~~
~~retornava~~ pelotia la llibreta i

S' acabava el cab amb les mans,
anant a la vora de la llibreta, amb els
colzes sobre els genolls. "Aquests derivats - e
dies - no buscaven mentre ~~tinguin el poder~~
ningun menjar només allargant la mà!"
en clar que calia bria els dits d'aquesta
mà índia que collia bunta i la solució

era la borja. Una borja al servei de
justícia, una borja militar
- el coronel Valera! - ve dir l'ame-
ricà en una altra.

Persellí la llumeta, la bullença i,
levant l'índex sobre una ratlla, e, ve rec-
tificant: "No! Va-le-ra!"

Al contacte mateix, reaparut ben
una marxa de bona, elvairi conté novava
de dormir. hi ho impedia la clau de la
"lo llemar" i el murmuri del veí. "Quin
home més ^{erbi!} ~~calent~~!" + condició. Va parlar
per fora amb les ungles i el llum de
l'altra banda i' abast.

✱ —————
El coronel Domènec Valera es
mirava de tant en tant les estrelles de la
vo camàrica i no se'n valia avenir. Des
de llavors, havia deixat arribar a tinent

i, els dies que vivia i ^{molt} l'ambient
 el dels avers viure, ~~ni atreia a ambalar el~~
~~quan de se~~ ^{ben arribar} ~~allargava~~ l'atreviment fins a
 imaginar-se a si mateix vertut de cabuda.
 Per a aquí no parava, la seva bantania
 deargent no es podia inclinar més, però
 Però el va acabar la sort en el seu
 remolí i, de soba i volta, va començar
 a embalar-se ~~per l'avalat~~, sentint que ni
 ell mateix pogués valer ben bé què li
 parava. Algué que volia arribar a més enllà de
 novia atutament l'avalat i, de retorn,
 hies petites participaven en grans jugades.
~~Després de l'avalat~~ De seguida, el verti-
 gen de vivar de bona ben que Donaria
 no Valia i acabat tot ben no canvia, i sem-
 ble havia tingut ~~la sort~~ ^{instint} l'instint d'absor-
 ber-se a les mantes més bones, fins que
 el nomni se saltar graciosament ben devent
 de la realitat.
 Cada matí, en dir els ulls,

simplement com un deure, sinó
 dret ~~tot~~ ^{tan} natural, + que bins i tot era ve-
 cat de no servir - n' m. Ell havia marcat ben
 manar bont i es do lie que li haguessin
 mostrat a les mans uns alguns blissos, però
 sabia esperar. Tenia be en la mària in-
 tut de l' ~~espera~~ ^{esperança} i estava convencent - ve-
 hien i triomfal l' ^{atenc} ~~espera~~ - que el nin-
 ble bet de denton ~~atenc~~ la bura.

XX

Un dia, de bon matí, Mr.
 Paul S. Mathews va acabar un dels gèls
 de la caravana i n' m va anar tot
 vol cab a l' mojell del Rio. Va tenir
 ben bonnubada la seva idea i només
 necessitava una energia ^{ajuda} que li ^{plena} ~~es-~~
^{is} ^{aven de viera} ~~de~~ ^{una} ^{haver d'explicar}
^{talors} ~~de~~ ^{perdre el temps d'haver d'exp-}
^{plena} ~~explicant~~ ^{mentats} que ^{rebutarien} ben
^{la seva} ~~la~~ ^{evidència}: als indis n' l' havia de
 vedar l' accés a les bonts de la seva ali-

mentari tradicional, una alimentació
~~no és un~~ ~~mal~~ ~~interès~~ que els comunis lenta-
 ment. Si es veien impeditos de menjar allò
 que tenien per costum, la necessitat els en-
 benyenia cap al mar i pescar-los; i era
 claríssim! Es honorien a les barques com uns deus-
 berats

Pel canvi, l'americà no més
 tenia un no ve. Però havia d'haver co-
 municat el seu projecte als altres membres
 de la caravana. Però, ¿valia la pena?
 - als ulls d'ell, varietat de vells -
 En latins ~~una altra~~ ~~palabra~~ d'indis - i
 els mexicans ben estimables des del punt
 de vista de l'arqueologia i del bolshisme, ve-
 rò no són ni hodie compten per a gaire cosa
 més. Per bé d'ells ~~valia més~~ ^{matisos,} un millon
 no rebria - ni en ~~gaire~~ ^{manera} tractar-los
 com a una mena de criatures que no s'
 hodie besche de betja, perquè jugaven a
 be - el mal.

Mrs. Paula S. Mathes, ve tuber

el coronel Valera aquest nota el ^{l'home} ~~el~~ ^{no} ~~de~~ la seva residència, ~~forment~~ ~~se~~ ~~el~~ ~~me~~
~~d'una cosa amb un cos a la belda~~
 i davant el me d'un cos. L'americà del
 nord va experimentant ^{una} la petita angúnia
^{ben} d'aquesta visió meridional, però quan el co-
 ronel va ~~alçar~~ ~~se~~ aixecar-se i ~~de~~
 veí que era tant o més alt que ell, es
 tranquil·litza; aquesta circumstància de la
 bona planta ^{de tots dos} els va ^{inclinat} ~~acostar~~ ~~mutuament~~,
^(cos) ^a ~~amb~~ una simpatia ~~mútua~~ mútua.

Examinats, el coronel no dei-
 xava mai que les simpaties se l'interferien
 del tot. "Què deu voler, aquest vingo?", va
 pensar, mentre ^{deien} ~~la~~ ~~acostava~~ ~~rectament~~ coterament una
 cadira. Es va mirar l'visitant amb ^{recl} ~~una~~
~~mirada rectora~~, perquè els vingos li béia
 mancha; ~~la ballana del cos que se m' i ve-~~
~~mentre li havien dit que era millor~~
 què sabia ~~que se m'havia~~ de malbar-ne'n
~~per intenció~~. Els trobava capgrans i enge-
 nyadament innocents: de cos i volta, ~~es~~

quan més insinuacions se'n venien,
~~de males intencions n'arribaven amb~~ no tenien
 amb una estambrada de males intencions.

M. Ralph S. Mathers duia una
 cartera plena de papers i els va estendre de-
 mantant una taula nítida. Per dins, l'americà
 tenia idees concretes, els arguments li bullien i
 buscaven per mostrar la seva evidència, però
 la dificultat de l'idioma els hi aturava
 al coll. Va explicar com va trobar els ob-
 jectius de "la marxa cap al mar" i, sobre-
 tot, el debili salvador de la iniciativa.

"Són molts els cridats i hores els convenguts"
"el temps vola"
 deia en un moment de blúnders que el va
 deixar ~~molts satisfet~~ no feliç i satisfet. Les
 mans d'els ~~se~~ ajudaven eficaçment i se'n
 refirava; amb una verticubació no digo ho-
 va documenta davant dels ulls del coronel
 i, amb l'index estès, anomenava els encarga-
 baments i els regells oficials: "Secretari de
 la Presidència," "Secretari de Marina," "Pi-

- Aquesta gent, aquests d'aquí, ~~no~~ ^{no} con-
vatures. ~~La purga és dolenta, oi? Però comé...~~

Va bé una gambeta, com ni
haquí tantat alguna cosa ~~dolenta~~ de valor
escribible, i aleshores:

- ^{medicina} Purga dolenta, oi? Muel gust! Però

o ha de mordre. No heu blanques explicacions:

o ha de mordre...

Aleshores, amb una mínima tel-

ma de detalls, es veu trepar el mar i veu bé

penir que s'introdueix ^(se borge) una cullera a la boca;
contingut els llavis amb una ^{valerata} ~~massa~~ de bi-

tiu, però immediatament després se li ve acla-
rir tota la cara amb un somriure i es ve
haver la mà blanca ben damunt del pit i

del ventre. - Good!

- Bo! - digué - Equant?..

"Que m'ets de Taló's!", ve venen
el concul. S'ent que s'haquí enté del tot,
ja havia endevinat els seus moviments, però no es-

convulsiu, intercalava comparacions
es, que ell - interiorment - trobava molt expres-
sives. al final, arribà a exposar el seu pla:
es tractava de crear un campament experi-
mental, una zona pilot, on es be-
ria la prova d'obligar els indis a menjar allò
que els convenia, privant-los d'allò que els
agradava. la relació era de força maternal,
^{guardava amb}
~~seu~~ l'esperit, i tota violència tri-
dia la prohibició dels seus instints de la ver-
na ^{marcada} ~~vanta~~ que ^{va associada amb l'obediència} comporta la necessitat de mi-
llorar ^{els etc.} ~~[...] (per exemple?)~~

- M'entén, oi? És clar, oi? En-
^{amuntat.}
ténen-se les convulsions, malgrat ~~seu~~ Resultats!

El cos del l'entén i, com
inevitable, li agradava la idea. Home, volia
aniquilar-se d'anta no l'he regre, no les
cas que la il·lusió li bé donar un mal

has. - A veure, tornem a entendre els

trabals aquells... - demanant, referint-se a l'obli-
i aint als equips mòbils ben vestits de les aut. civils i militars.
i que reservaven a les autoritats civils i mili-
tars i queda als equips mòbils.

Es va mirar i remenar els
 ells i les signatures, ~~elles~~ llegí uns quants
 vegades ~~les pàgines~~ que ~~havia rebut~~ ~~a~~
~~auto-estats~~ a l'elaboració de els manuscrits -
 ments dels ^{papers} ~~lletres~~ i va quedar començant.
 X va veure lentament el [rebreu] que tenia a les
 mans i deixava vagar la mirada, navegant
 per la bel cel i bel mar, amb la idea de
 bé quedar el instant.

- Xe' no t, vorté - digué el bural
 d'una llarga pauca -. Fa dies que penso en
 uns petits manuscrits, perquè "aquests" no se
 m'acorden a la roca. Em sembla que po-
 dem ^{llegir} ~~combinar~~ la convulsió amb el gust
 de les ides noves. De totes maneres, vorté
 assumir la responsabilitat: m'ha d'enviar
 un ofici sol·licitant la meua intervenció, en els
 temes que ^{bixen} ~~involuen~~ els documents que m'ha en-
 reviat.

Mrs. Ralph S. Mathers es va posar
 més nervios del que ja estava. Combinava les
 dures braves pures i, a l'hora de servir-se'm,
~~havia de posar convulsió~~ les expressions ~~per bel-~~

- Força, n. Violència, no - diqué
després de reflexar-ho molt -. Pegar a bi de
bé sense desbaratar els [indis] O i ?

Encara es va quedar inquiet una
bona estona, reflexant mentalment, perquè no
~~havia quedat estava content de el resultat~~
l'anàlisi del que acabava dir.

- Pegar no és la paraula clara - ab-
gü -. Vull dir: enlenguar per força. Però força pe-
tita, eh? Disparar, no!

Mirant - repl, més que no vas
escoltant - n. l, el coronel Valera Tomava
una reflexió antiga: Com era horrible que uns
homes com aquell, ~~sempre~~ reunits en nació, haguessin
adquirint un poder tan gran? Tots els que
havia conegut li semblaven iguals: ^{enfrontats} espalmats,
enfrontats i carregats de punys. ~~Mal ho era~~
~~que, aquells infelices i tot, els havia fet la pe-~~
~~aquells~~

- Disparar, no - repetí el coronel, con-
ni pensés el corrent a un retardat mental -. Estigui
tranquil, que allí on és ho veu els veus i acaba

les desgraus.

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Encara ven parlar de detalls,
ben que l'america n' entomedia a ^{concretari} ~~fora~~ ~~lucats~~ ~~en~~
n' exhibeix per les banderes de la parabola, rem-
ple a punt de canvi de l'arbre ^{metabòlic} ~~metabòlic~~.

Cançat de nobilitat, el consell es ve
at algar i allargà la mà al tèmic del nord.
El militar n' ompli tota la cosa amb un nom-
bre, i ningú no hauria dit que aquells lly-
es manera de tallar la conversa for una des-
contenta. Descontentat, Mr. Ralph Smathers va
hugan al self i n' allargà, brandant el bar-
ret ~~en~~ ~~desapal~~ ~~de~~ ~~corat~~ com si n' acoria-
des d' algi molt estimat, algi que quedava
a l' ardua d' una estació imaginària, bent
adon amb les mans plet ancinar-n' hi quise

X —————
El dia que els soldats arribaren a la
Barraca de Malabanan, ~~to~~ Kate Domínguez ara-
bava de fer un resumpte belic. Havia acon-
seguit que l'ere l'andell l' utilitzés per a petits
mèans, fins que es podia fer sense mater-
n' hi, però que se indicaven una atenció po-

metedora. ~~No la veia, encara, Podia~~
que (je) tenia la tramba parada i que la
pega voletejava atreta pel reclam, la qual
era ho reduïa tot a una qüestió de variè-
ria. ~~Examinant, Tata Domínguez tenia de se-~~
~~gades~~ la be de Tata Domínguez tenia el
cor d'una gran intenció que li retien la
seua actitud de galantejador baron; mon-
dava les paraules que li havia adreçat el
seu mare, que abans de morir i parejades
amb altres recomanacions testamentàries, tots de
seua boca n'obria: "No perdís mai el temps
enfrontant una ~~cosa~~ cosa. Si en vols
alguna i t'equiva, establoneix-la". Es
don que els els coses Temps havien canviat, i molts
d'aquests canvis el vell no els podia veure,
no hauria perquè a ell li havia tocat de vi-
re l'època de la Revolució, on tot era a
l'abast de la mà i ningú no s'entretenia
~~adornant~~ ^{adornant} els sentiments.

Aquests eren les meditacions de Ta-
ta Domínguez el dia que arribaven els no llet.
La trova va entrar per la banda de l'est

i va alçar un mívol de pols davant la
 tenda de don Martin Calero; el ^{comerçant}
 no breuallat, va rebre el cigar ^{un ves. de la balança} ~~tena i~~
~~sentia~~ contra una ignara endor-
 mirada, que entre la ingratia de l'ecome-
 ra i la ^{es pens} no vetat de l'esperit, va banyar un
 mal moment.

Don Martin Calero no podia
 veure els militars. Els uniformes, sobretot
 els que liuen aparellada una autoritat de
 quelbrevol melma, l'imitaven i el requetaven
 allora, ho tenia perquè li revivia el record
 de vells comptes pendents. A més, en tota
 la seva vida no li havia hagut ni una
 sola ^{agradable} ~~estona~~ ^{estona} ~~moment~~ ^{moment} bo que hoqués associar amb la
 idea de la força armada, i en ^{una} ~~canvi~~ ^{quants}
 algun ^{estons dolents} ~~moment~~ ^{moment} do lentes d'altra banda, el
 no lletava que n'haqués brodiat un bet d'a-
 quella transcendència ~~que ell~~ a la Bar-
 ra de Maloapan ~~que ell~~ ~~tenia-ne~~
^{est} notícia anticipada; la curiositat el so-
 levava i es va tornar a l'aquell.

A breu hora de la tarda,
 don Martin Calero va veure la porta del

mare Garcia. El domini ~~està~~
ciutat.

- I a veï que han vingut! - di-
Fonçanan
que' - ~~Apodassant-se'n~~ ~~tenis~~ ~~unde~~ la marxa cap
al mar!

El Tenda es va quedar amb la
boca oberta, notent ~~pot~~ miraculosament
el cigar ^{només} també el llavi inferior.

- Dones on han arribat? - es de-
nia - On anem a parar?

Es agraïa una mica, perquè va
de ~~no~~ ~~de~~ ~~no~~ ~~de~~
fer una cura d'estupor com si el món s'en-
dormís i, de debò, Tant li beia que els vol-
bats haquerin ja que en aquella causa con-
fer una altra qualquevol. El mal bur i sin-
gle, als seus ulls, en ~~que~~ ~~la~~ ~~que~~ el bit de
tenir-los allí.

El mare Garcia, amb una aguda
percepció marcada de l'habitud de llegir la
gent per dins, i adonà que el Tenda no en-
trava el problema i es va proposar de d'en-

el here Garcia, amagant les balanes
 el cop tal com vingui i a veure què po-
 den salvar!

Acostumat a valer-se d'imatges
 florides per arribar al bon d'un auditori sen-
 zill, el dominic no es va poder estar d'a-
 pobitar-ne una, i afeix:

- La Barra de Maloapan és la
 balla, els indis i tots moratges nom el mi-
 ne, i el cos nel Valera té la balla pel
 mànec. ☺

Don Martin, a segaels, diraga-
 ra va. Alhora es va perdre amb el seny
 de demostrar que ~~havia~~ ^{trobava} ~~cabtat~~ ^{(inter) (bons)} no tan sols
 havia cabtat la combaranga, sinó que es
 veia amb un de completar-la: segons ell,
 la gent de la capital acabaria bregint-se
 a la balla. Mentre s'entretenia girant
 els tèmies de la caravana (els tirava a l'oli
 bullent un per un) se entra un cabití a la
 botiga; portava una llibreta nota el mag,

i digué marcialment que anava
relació de tots les existències que contenia
"la Flon de Maloraban")

Don Martín Calero es va tor-
nar que, i el domini ~~va~~ absolut, el
canvi d'escena per anar-se'n.

Al carrer, el pare Garcia es
va tornar amb Eata Domínguez, el qual es
va fer el banet i adoptà el horat d'haver
estat portat en una malibeta, com sempre. B,
També com sempre, el pare Garcia li pregun-
ta:

- On vas, Eata Domínguez?

- A l'hotel del Río, a combenir me-

no - respongué l'indi, davant els ulls a ter-

ra.

- Savó? B per què el vols, tu, el

savó?

- Qui vol!

Eata Domínguez es tornà a fer
el banet, va fer una reverència i fugí. El
pare Garcia es va quedar mirant-se'l i mo-
què el cap d'una manera vada rament. "Ni per carnalitat

n' oblida de sentir! " no mola.

Cal 3.2413 (60)
UAB 60

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

Pero n' equivocava. Tata Domínguez
estava to badicósim perquè se li havia encastat
de din la rentat. Tere Candel [lamentava] que
se li hagués acabat el ravo de torador i
ell n' obria ben avançat a Mojuel del Riu a ~~for-~~
~~cor-hia~~ comprar-ne; aquesta ~~havia~~ incursió
a la intimitat de la dona, ben vege i
multil que fos el fia belis. Però no era ben
una belicitat ^{ni satisfeta} caluadeta, sinó plena d'extremaments
interiors; valia que Tere Candel es ~~despla-~~
~~sa~~ sentava en una dutxa de campanya,
un simple banyador de fusta amb varetes de
fusta i un enjunc hidràulic molt simple.
En el moment que el mare havia l'ha-
via aturat, a bé veure, Tata Domínguez ju-
gava a imaginar-ne el moment del bang i
com, d'una manera o altra, la martella de re-
vó que anava a combenir el convertidor en
un personatge de l'agradable evocació, " Sen-
te ⁿⁱ atraba quan en diverteixo amb el be-
ny de la dona!", pensava, rementit contra

domini.

UAB

Universitat Autònoma de Barcelona
Biblioteca d'Humanitats

A la portada del llibre, un
control militar - amb la pantomima d'un
es bates manobres - ^{finia un estat de g.} bé veure que hi ha
un estat de guerra i reintrova la gent.
Santa Domínguez va alçar resignadament
els braços i senti que hi valdrien els co-
tats, però tenia l'experiència lluny d'allí. No
es podia treure del cap la culpa de cam-
banga, el consell del seu pare d'~~estabir~~
~~les dones~~ enrobar a casa les dones verbes, i,
com a fons spectral, la notoria del pare
Llauria, que béia una inoportuna i
mona boria.

El personal de la carav⁽¹⁾, els tío-
nis i els auxiliars de "la marxa cap
al mar" van assolir la presència dels vol-
lats amb una morda de reaccions. D'una
banda, responien a Ralph S. Mathers que he-
gués fets la iniciativa per comptar amb el ve-
ner dels ~~altres~~ ^{però} companys, però de l'altra

experimentarem una duració d'allargament, per-
què van veure que allò els beneficiaria en-
llertin la seva vista a la zona i podrien
continuar l'itinerari. A més, hi havia el
factor del canvi, la notícia (buena) i la no-
vetat, cosa que nota un ^{gran} vol abismal i en
un escenari de platges blanques, de balnearis i
d'innocència, però molt. La novetat, de mo-
ment, havia introduït una certa animació, fins
i tot entre els matissos indígenes i la troba,
però era de moment, només, perquè al tro-
bar ~~de~~ les impressions i els sentiments tendien
a evolucionar-se, com els líquids.

Quan els habitants de la Barra
de Malabarhan s'adonaren de la intenció de
la maniobra militar, van acordar ^{defenir-se} opor-
tun. Era un alond noiet sense corines ni
armilles, en virtut d'abitats naturals, i
no calia projectar actituds a seguir, perquè
tenien l'arma de sempre: davant qualsevol ame-
naza o quan havien d'expressar el seu (de-
contentament), els indis es valien d'una ton-
deria de gairell plena de matius. I com que es-

Taven acostumats a fer filigranes amb les un-
 vacions, no els feia falta cap mena d'entre-
 nament. Començà el treball d'aliments ^{tan elevat amb el del home} uns-
 vis dels estats del quena, amb l'avantatge a
 favor dels indis de les flors ^{voltes} i de la po-
 bilitat; de passar gana no els n'havia d'en-
 dugar ningú, com tampoc no havien d'ablen-
 dir la manera de llinar entre controls i
 vigilàncies. S'emmanjien amb els poblats
 veïns, amb el seu estil de valtiroman a
 hands curts i, en el bon, es divertien. Però
~~de feres~~ havien girat revoltantment l'esquena
 al mar. La balza de Ralph Smathers s
 gloria a l'ombra, i els Tambors i els vats
 que hi feia porar durant el ~~de~~ dia, des-
 parles ^{il·luminava.} durant la nit, d'una manera
 neta i ~~precisa~~.

De tot això, del que havia
 de passar, el consell Valencià ja n'estava
 segur abans d'ocupar la Barra de Malor-
 ran. Aquella gent era no buscava mai
 a punta de baioneta i ell, de debò, els con-
 venia i se'n feia càrrec. Però estava con-

~~per que ho van fer i bent ments~~
la veient que la superioritat també ho ve-
bia i que era una qüestió de ho van ve-
ho van, com de fer ments i d'erollar ca-
lendaris. Tot ~~però~~ era ho per a erol-
lar-se el fedi i s'era considerava amb tant
dret com els altres a distreure's i canviar de
rutina. Aquesta ~~actitud~~ era una actitud inte-
rion i la dissimilava tant com podia, perquè
el fet de manar comporta un [cert] lúctio.
minut i, d'altra banda, el coronel Valera
cria a ulls clucs que, per a manar, s'ha de
fer l'embudat i atropellar la gent.

Examinats, en zones com aque-
lles, d'herba espessa i d'~~invertebrats~~ de reptils
encomenats, d'insectes mara socials i de
sabogor humide, les novetats semblen que-
des obligades pels drets naturals de la
mandra, que calma les ones de l'espant
quan, per atacs com aquell de la idea del
mar com a rebort, s'hi produeix alguna.

- No hi ha res a fer - deia Efraim

Costs, que se tenia ganes d'anar
parar com a tot arreu, com a [Gibraltar]
i com a Santa Maria de ~~Arroba~~ Ferros: per-
den el temps i es exponen estupidament a
mucha mal.

Les relacions entre la població
civil i la tropa tenien alternatives contràcti-
tories, i han ariat contínuament junts com es la-
rallaven les qüestions de (les) dones. Es baralla-
ren sense cridar ni tramudar-se, a la re-
va manera, ~~disputant~~ amb un iniciatime que
fins i més, ~~nota els seus~~ port el regust
de la sang nota els nostres inhumans.

- Hi havia una desgracia - abir-
mada. El dia Costs amb una ~~buena~~ buena-
cia burlada, perquè ~~l'habia~~ no l'havia dis-
cutat que en havié alguna -. Ens burlaven el
que no tenim per ^{cultura d'} ~~una~~ causa perduda.

El indio es menjava les igu-
es. A despat de la concentració humana que
hi havia aleshores a la Barra de Malabran, se-

~~ningú de polites~~ soldats de militars, ~~de~~ ^{adonava de} ~~els~~ ^{els} ~~severa~~ ^{severa} ~~com~~ ^{com} ~~les~~ ^{les} ~~cagades~~ ^{cagades}
 mes, perquè no els ~~severa~~ ^{adonava de} ~~com~~ ^{com} ~~les~~ ^{les} ~~cagades~~ ^{cagades}
 un observador i després no més li hauria in-
 dat l'atenció que no se'n veien tantes. La
 resolució que havien mes no llavors pas als
 indis ~~el seu~~ ^{el seu} ~~per~~ ^{per} ~~rat~~ ^{rat} ~~submis~~ ^{submis}, i ~~continuant~~ ^{continuant} ~~amb~~ ^{amb} ~~tots~~ ^{tots}
 les conferències, discursos i demostracions. No
 es allisaven herides, tot i que ~~condemnar~~ ^{condemnar}
~~a causa de~~ ^{a causa de} ~~els~~ ^{els} ~~trips~~ ^{trips} ~~canals~~ ^{canals} ~~per~~ ^{per}
~~també~~ ^{també} ~~canals~~ ^{canals} ~~de~~ ^{de} ~~sentir~~ ^{sentir} ~~els~~ ^{els} ~~meters~~ ^{meters} ~~lligats~~ ^{lligats} ~~a~~ ^a
 ja sabien les lligons de memòria i haurien
 hauria recitar sense embarrassar-se els crans
 bavars i la ajuda que ~~per~~ ^{per} ~~els~~ ^{els} ~~hindava~~ ^{hindava} ~~el~~ ^{el}
 mar. Però d'aquí no venaven, i des del
 moment que o havien adonat que la presen-
 cia de la tropa era per allunyar-los ~~del~~ ^{del}
~~seus~~ ^{seus} ~~abundants~~ ^{abundants} ~~habituals~~ ^{habituals} ~~de~~ ^{de} ~~les~~ ^{les} ~~zones~~ ^{zones} ~~del~~ ^{del} ~~seu~~ ^{seu}
 moviment normal, ja no tan nets o hi acci-
 taven, de manera que els soldats es veien
 baldes, amb una força que no se sabia
 contra qui havien de girar.

El coronel Valera Tenia ganes

d'afusellar algú. Era un antic ~~denig~~
 al·lunís quasi infantil ~~[- d'infant terrible, i~~
~~les -]~~ pones de ~~la~~ veure quin efecte feia
 i com o' ho mena la víctima. Havia bet
 tota la camera sense aquesta experiència, que
 li semblava ^{molt convenient} ~~total~~ ~~tot~~ a un militar, i no
 desesperava de poder-se donar el gust, un
 dia o altre. És més: el cor li deia que
 havia arribat el moment, que allí a la
 Barra de Malochan passaria alguna cosa
 - un cop de sort, ~~un~~ ~~passa~~ un miracle -
 que li (^{moraria}) el mort a les mans com un
 objecte ^{que aïriaria molt} ~~absolutament~~. De vegades, te-
 nia que ^{aber} ~~aquell~~ ~~moment~~ del heip no dormís
 ni tant, però morava distreure's ~~amb~~ amb ven-
 naments agradables.

x x x

Un dia, el candel se desvania.
 Poc abans de migdia, Efraïm Con-
 tó se comença als seus comba-

no que no trobare la meua filla,
i allavors se n'adonaren ~~tot~~ que
heia esta na que ~~no havia vist~~ ningú
no l'havia vista. Quan amb el
velle i

Rafel Domínguez

Mr. Smathers (alt)

(comandant,
cap de unitat)
Lecoruguan)

Pare Guàrdia

Efraim Cortés (orador "brut")

Mr. Candel

Don Martín Calero

Colonel Valera (Varela?) (alt)